

4,57 4/12, 13 ✓

KOROŠKA OSREDNJA KNJIŽNICA
"DR. FRANC SUŠNIK"
NA GRADU 1

62390 RAVNE NA KOROŠKEM

Knjižnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE GOZDNO GOSPODARSTVO SLOVENJ GRADEC R. O.

LETO XXV — ŠTEVILKA 2

FEBRUAR 1993

POŠTINA PLAČANA CENA 80 SIT

Lubadar, ureditev žarišč in predpisi

Kljub temu, da smo že pospravili večino žarišč lubadarja, lahko vidimo še vedno veliko suhih dreves, dreves z napol suhimi krošnjami in z debli, iz katerih odpada skorja. Šele tekom zime se marsikaj pokaže, kar je bilo do nedavna skrito.

Analize popisov, ki smo jih napravili konec decembra lanskega leta kažejo, da se število žarišč še povečuje, enako pa število napadenih dreves in napadena lesna masa.

Pregled žarišč lubadarja

Dosedaj je bilo odkritih že preko 1200 žarišč s skoraj 15.000 drevesi in nad 14.000 m³ napadenega lesa. Do sedaj je bilo izdelano 80 % napadene lesne mase. Tričetr žarišč je v zasebnih gozdovih, druga so v državnih gozdovih.

Še posebej je neugodno, da sta se masovno pojavili obe nevarni vrsti lubadarja: veliki smrekov lubadar in šesterozobi (mali) smrekov lubadar, ki ga je še posebno težko zatirati, saj živi v tankih delih drevesa (veje, vrhovi).

Na osnovi navodil Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo smo izdelali analizo ogroženosti po katastrskih občinah. Med ogrožene uvrščamo tiste katastrske občine, kjer prideta

na 100 hektarov površine dve ali več žarišč, med potencialno ogrožene pa tiste katastrske občine, kjer pride na 100 hektarov eno do dve žarišči. V območju je 112 katastrskih občin; v 65 ali 58 % so gozdovi ogroženi, v 20 ali 18 % so potencialno ogroženi, v 11 ali 10 % smo žarišča evidentirali, v 16 ali 14 % katastrskih občinah pa vsaj do popisa ni bilo opaženih žarišč lubadarja.

Saniranje žarišč

Po Titovšku »Obvladovanje smrekovih lubadarjev« povzemam: sanacije žarišč se je potrebno lotiti čim prej, da bi preprečili eruptivno prenamnožitev lubadarja in kalamiteto. Žarišče lubadarja saniramo:

— brž ko žarišče lubadarja oz. lubadarke odkrijemo, jih posekamo, izdelamo in usmrtimo še neizletele hrošče ter preostali del zaroda. Po prvem aprilu ne sme biti v revirju nobene smrekove lubadarke več,

— nato se lotimo ulova in uničevanja hroščev, ki so lubadarke zapustili še pred posekom. Za ulov roječih hroščev rabijo lovne nastave (drevesa) ali feromonske pasti.

Posledice lanskoletne suše se bodo kazale še letos. Pri kmetu Kavniku v Sp. Razborju so morali zaradi napada lubadarja podreti smreko »velikan-ko«, ki je merila 12 m³.

Več o tem preberite na strani na strani 3.

Na sliki: levo Kavnikov sin Branko, desno pa Anton JELEN, ki je z motorno žago smreko spravil na tla.

F. Jurač

Dela, ki jih moramo opraviti do sredine marca

Do sredine marca moramo sanirati vsa žarišča lubadarja. Saniranje žarišča obsega naslednja dela:

— lubadarke posekamo, oklestimo in obelimo. V lubju jih lahko spravimo iz gozda na strojno lupljenje le, če se lubje še trdno drži debla, sicer jih je potrebno obeliti na sečišču,

— lupljenje v gozdu. Lupimo na podloženo plahto, lubje pa z vejami in vrhačem sežgemo na primernem mestu, kjer ne more priti do požara. S kurjenjem počakamo na primerne vremenske razmere, ko je vlažno in brez vetra in ni bojazni, da bi nam ogenj ušel. Vsekakor ne smemo kuriti v gozdu v vetrovnem vremenu in ko je suho. Če sečnih ostankov zaradi nevarnosti požara ne moremo sežgati, si pomagamo z insekticidi. Najprej poškopimo neobeljeno deblo in gozdna tla neposredno ob deblo oz. sortimentih. Nato ga obelimo in olupljeno deblo in lubje ponovno poškopimo, napadene veje in vrhač sežgemo. Če obstaja nevarnost za nastanek požara, veje in vrhač zložimo v kup tako, da štrlijo debeli konci vej in razrezan vrhač iz kupa v eno smer in nato samo te konce vej poškopimo z insekticidom. Kjer so zajetja pitne vode ne smemo uporabljati insekticidov.

Ker bodo z insekticidi lahko delali le za to usposobljeni in zdravniško pregledani delavci, bi morali lastniki gozdov gozdne lesne sortimente lupiti strojno ali pa lubje sežigati. O zloženih vejah in vrhačih pa je potrebno obvestiti revirnega gozdarja, ki bo poskrbel za škropljenje. Lastnikom gozdov priporočamo in jih prosimo, da opazujejo svoj in tudi druge gozdove in o lubadarskih žariščih obvestijo revirne gozdarje.

Poleg ureditve žarišč je potrebno opraviti v gozdu še naslednja dela:

— skrbno je potrebno pregledati vsa lanska sečišča in v kolikor najdemo v sečnih ostankih znake lubadarja, jih je potrebno sežgati ali poškopiti z insekticidi,

— do 15. marca je potrebno izdelati vse snegolome in vetrolome, če odkrijemo, da jih je napadel lubadar, smatramo, da so žarišča in z njimi ravnamo, kot je zgoraj opisano. Če v njih ne najdemo lubadarja, izdelamo popoln sečni red, gozdno lesne sortimente pa odpeljemo na strojno lupljenje ali pa jih olupimo na sečišču,

— iz gozda spravimo vse gozdno lesne sortimente.

In še o plačilu za opravljeno delo. Kolikor smo obveščeni, bo država plačala lastniku gozda iz proračuna nadstroške, ki bodo nastali pri saniranju žarišč lubadarja: sežiganje in kemijsko tretiranje sečnih ostankov ter pripravo sečnih ostankov za škropljenje.

Na državnem nivoju so imenovali štab, ki spremlja stanje in razvoj lubadarja v Sloveniji. Njegova naloga je, da spremlja pojav in predlaga učinkovite ukrepe za zatiranje. V pripravi je uredba, ki bo predložena vladi v potrditev. Uredba bo dopolnjevala zakon o gozdovih, uredbo o urejanju posameznih razmerij iz zakona o gozdovih in pravilnik o gozdnem redu.

Zakon o gozdovih je osnova za izdajanje izvedbenih aktov: uredbe o urejanju posameznih razmerij iz zakona o gozdovih, pravilnika o gozdnem redu in uredbe o dodatnih ukrepih za obvladovanje podlubnikov, ki je še v fazi delovnega gradiva in bo v najkrajšem predložen vladi v potrditev. Vsekakor je potrebno povedati, da bo zakon o gozdovih, ki so si ga zadnje čase posamezniki po svoje krojili, oblast pa je pri tem mižala, spet zaživel v polni moči in veljavi, saj na področju zatiranja podlubnikov.

Uredba o urejanju posameznih razmerij iz zakona o gozdovih

poleg drugega odreja zadeve, ki so pomembne iz vidika preventivnega varstva gozdov: izjemoma dovoljuje kuriti v gozdovih osebam, ki v gozdu sežigajo sečne ostanke zaradi zatiranja podlubnikov; razen v požarno ogroženih gozdovih, grmiščih, mladih gozdovih in kulturah ter ob močnem vetru in suši, ko tudi izjemoma ni dovoljeno kuriti. V teh primerih se za zatiranje škodljivcev uporabljajo kemijska sredstva. Nadalje določa uredba, da je potrebno panje iglavcev, razen jelke in panje bresta takoj po sečnji obeliti. Prepoveduje spravilo, prevoz, skladiščenje in predelavo gozdnih sortimentov iglavcev v lubju, razen, če gre za spravilo in prevoz na skladišče, kjer jih bodo strojno olupili. Občani lahko prevažajo gozdne

lesne sortimente v lubju na skladišča zaradi strojnega lupljenja le na podlagi potrdila, ki jim ga izda gozdnogospodarska organizacija. Gozdni lesni sortimenti iglavcev iz letnega poseka (od 1. 4. do 31. 10.), ki bodo strojno obeljeni na skladiščih, smejo ostati v gozdu le toliko časa, koliko je nujno za njihov transport iz gozda do skladišča, največ pa 21 dni po sečnji. Gozdne sortimente iglavcev in bresta, ki so jih napadli podlubniki, je treba obeliti v gozdu in uničiti podlubnike ali takoj strojno lupiti in uničiti podlubnike. Kemična zaščita gozdnih sortimentov v gozdu je praviloma prepovedana, v primeru kalamitet in drugih večjih škod v gozdovih lahko da soglasje za uporabo kemijskih sredstev izjemoma občinski upravni organ, pristojen za gozdarstvo.

Pravilnik o gozdnem redu

med drugim določa, kako mora biti urejeno sečišče takoj po končani sečnji. Sečišče je urejeno:

— če so odkazana in posekana drevesa, ki so bila ob sečnji močnejše poškodovana in sanirane poškodbe drevov nastale ob spravilu ali gradnji gozdnih prometnic,

— če so spravljene iz gozda vsi gozdni lesni sortimenti,

— če so obeljeni koreninski vratovi panjev brestov in iglavcev, razen jelke,

— če so odstranjene veje s podmladka in tal tako, da je omogočen nadaljnji razvoj podmladka oziroma sadnja ali naravno pomlajevanje; veje smreke, jelke in rdečega bora morajo biti zložene na kupe tako, da prekrivajo svoje debelejšje konce in vrhače ter neobeljene sečne ostanke; če je potrebno se veje odstranijo in zložijo izven pomladitvenih površin (na opuščene vlake, erodirana tla ipd.); sečni ostanki se ne smejo zlagati na panje, na gozdne preseke, mejnike in kmetijska zemljišča ter gozdne robove, na katerih je večja nevarnost gozdnega požara,

— če so odpravljene poškodbe na gozdnih tleh in gozdnih vlakah, ki predstavljajo nevarnost za začetek erozije in odstranjeni vsi sečni ostanki iz strug potokov,

— če so odstranjeni vsi ostanki uporabljene tehnologije in če je sečišče prehodno za opravljanje gojitvenih in varstvenih del. V gozdu niso dovoljeni depoji sečnih ostankov in odpadkov, razen na manjših kupih zaradi ureditve sečišča.

Zgoraj navedeni in iz vidika varstva gozdov obrazloženi zakonski predpisi so namenjeni za delo v normalnih razmerah. Gradacija lubadarja, ki pomeni posebne in za gozd izredno nevarne razmere, zahteva dodatne zaščitne ukrepe, ki morajo biti tudi pravno podprti. V uredbi o dodatnih ukrepih za obvladovanje podlubnikov bodo podrobno opisane dolžnosti in pravice lastnikov gozdov in gozdnogospodarske organizacije. Potem, ko bo uredbo sprejela vlada, bomo o njej podrobno poročali.

Predpisi so zato, da nam pomagajo, da prav delamo, da nas ščitijo pred namernimi in nenamernimi krivicami in zato da varujejo druge pred nami. Gradacijo ali množični pojav malega in velikega lubadarja bomo lahko obvladali le z dobrim sodelovanjem lastnikov gozdov in gozdarske službe, predpisi pa naj bi bili zares le v pomoč in ne sredstvo prisile.

K. Zagorc

LASTNINJENJE

Zakon o lastninjenju predvideva preoblikovanje podjetij iz družbenega kapitala v lastniški. Država hoče zagotoviti možnost kontroliranja procesa lastninjenja, zato je v zakonu predvideno, da bo moralo vsako podjetje sestaviti poseben program preoblikovanja, v katerem bo prikazano, kako bo potekalo lastninsko preoblikovanje. Program bo potrebno predložiti Agenciji, ki ga bo odobrila ali zavrnila. S tem programom bo potrebno pisno seznaniti tudi delavce, upnika in povzetek objaviti v uradnem listu.

Omenjeni zakon pa se še ne uporablja za podjetja, ki se preoblikujejo po zakonu o gozdovih, torej za naše podjetje, za gozdarske, gozdarsko-kmetijske in kmetijske zadruge, za banke in zavarovalnice, za javna podjetja in podjetja, ki so v stečajnem postopku. Kot osnova za lastninjenje tudi ne morejo biti vsa gozdarska in kmetijska zemljišča, ki so predvidena vračanju bivšim lastnikom.

Spreminjanje družbene lastnine v zasebno oz. državno bo povzročalo velike spremembe v socialnem in ekonomskem družbenem življenju. Potrebno bo vzpostaviti nove sisteme organiziranosti in upravljanja, razviti motivacijske mehanizme za lastnike in nelastnike. Lastninsko preoblikovanje podjetij namreč pomeni, da se kot lastnik družbenega kapitala pojavi zasebnik oz. država, torej določi se znani lastnik.

Preoblikovanje podjetja z družbenim kapitalom v podjetje z zasebnim lastništvom je mogoče izpeljati na več načinov; zakon namreč predvideva naslednje:

- prenos navadnih delnic na sklade
- interna razdelitev delnic,
- notranji odkup delnic,
- prodaja delnic podjetju,
- prodaja vseh sredstev podjetja,
- preoblikovanje podjetij z večanjem lastninskega kapitala,
- prenos delnic na sklad.

Izbira načina lastninjenja je odvisna od višine družbenega kapitala podjetja, od vrste proizvodnje in od kapitala samega.

Zakon tudi določa, da je potrebno pri preoblikovanju iz družbenega v znani kapital 10 % družbenega kapitala prenesti na Kapitalski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja, 10 % družbenega kapitala na Odškodninski sklad, 20 % družbenega kapitala na Sklad Republike Slovenije za razvoj, torej ostane

še 60 % za lastninjenje. Do 20 % družbenega kapitala lahko odkupijo delavci in upokojenci v podjetju s prodajo obveznic, ki jih bodo prejeli z 20% popustom. Ostalih 40 % pa se lahko lastniki z dodatnim odkupom delnic zaposlenih ali z nakupom tuje fizične osebe ali tujega zasebnega podjetja.

Zakon naj bi bil vsaj v I. fazi izveden do junija 1994 leta.

Po osnutku Zakona o gozdovih se bo družbeno premoženje gozdarstva najprej razdelilo po metodologiji, ki bo sestavni del zakona na: javno službo, zadruge (gozdarske in kmetijsko-gozdarske) in izvajalsko podjetje. Premoženje, ki bo po tej metodologiji pripadalo izvajalskemu podjetju, bo razdeljeno po Zakonu o lastninskem preoblikovanju podjetij.

Da bi lahko tudi zaposleni v bodoče bolj aktivno vplivali na razvoj in tekoče poslovanje, si bomo prizadevali, da bomo odkupili delavske in upokojenske delnice in tudi izločili del osebnih dohodkov za nadaljnji odkup premoženja storitvenega podjetja.

Pavlina AREH

STRANSKA DOLINA

Na parah iz hišnih vogalov leži raztrgana streha, tu ni več starčevske žalosti in ne otroškega smeha.

Še veter poredko zaide v to ozko stransko dolino, nihče več ne vabi nobenega na svatbo in ne na sedmino.

Pozabljeni mlin ob potoku razpada s svojim kolesjem kot ura, že zdavnaj zavržena v kot, z razpuščenim peresjem.

Strmino v zatohlem brezčasju strupena pozlata pokriva in brazdasti svet naokoli porašča osat in kopriva.

Nekdo je zadnji zaprl vrata pod hišnim obokom — kakor da svoje stopinje sledim tam dol za potokom.

Andrej Šertel

Anton Jelen: »Tudi pri podiranju je treba uporabiti znanje...«

KAVNIKOVA SMREKA

Kako je lanskoletna suša pustošila po naših gozdovih smo posledice lahko opazovali že lansko jesen. Drevje se je ponekod začelo sušiti, svoje pa so opravili še zalubniki. Pojavila so se žarišča lubadarja. Vse to pa resno ogroža naše gozdove. V nobenem primeru ne smemo dopustiti, da bi lubadar ogrožal naše gozdove, ki so del našega življenja in naše kulture.

Pri Kavnikovih v Spodnjem Razborju so bili nemalo presenečeni, ko so ugotovili, da je suša uničila njihovo največjo smreko. Ko so smreko podrli in jo zmerili, se je pokazalo, da je smreka merila 12 kubičnih metrov. Sam prvi hlood smreke je meril 3,80 m³. Domači sin Branko Kavnik nam je dejal, da očetu ni bilo vseeno, ko so morali smreko podreti, toda zaradi sušenja je morala pasti.

Da so smreko podrli brez škode, pa je to delo opravil Anton Jelen, sicer gozdni delavec Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec, ki je že dvajset let zaposlen v gozdu. »Smreka, ki sem jo podiral pri Kavnikovih, je bila ena večjih smrek, kar sem jih kdaj koli podrli. Ustrašil se je sicer nisem in po petih minutah sem jo že spravil na tla. Najprej smo smreko oklestili do ca. 20 metrov, potem pa jo privezali tako, da je padla na točno določeno mesto. Če bi smreke ne bili prevezali, bi bila nevarnost, da bi jo nam zaneslo v nasprotno stran,« pravi Anton Jelen. Ker je smreka rasla okoli 109 let v zelo veliki strmini so hlode iz te strmine izvlekli s pomočjo dveh traktorjev. Ta dogodek bo gotovo na Kavnikovi kmetiji ostal še dolgo v spominu.

F. Jurač

»ČE BI BIL ŠE ENKRAT MLAD, BI BIL KOVAČ . . .«

Tako nam je dejal Ivan Vrečar, obratovodja kovačnice nekdanje tovarne kos v Slovenj Gradcu, ki stanuje na Legnu.

Pred več kot tridesetimi leti se je Ivan pri legenskem kovaču Strmčniku izučil za orodnega kovača. Za ta poklic ga je navdušil danes že pokojni oče. Ni mu žal, da si je pridobil ta poklic in sam pravi: »Če bi bil še enkrat mlad, bi bil še vedno kovač . . .«

»Ja, veste za poklic, za katerega sem se izučil, je danes med mladimi le malo zanimanja ali pa ga sploh ni. Kovači izumiramo in le nekaj jih je še, ki še znajo kovati in opravljati kovaško delo. Še danes se dobro spominjam, ko sem pred več kot tridesetimi leti prišel na »siht« v takratno tovarno kos v Slovenj Gradcu. Takrat so bili čisto drugi časi. Repače ali tista težka kladiva so bila na vodni pogon in, ker smo na teh repačah delali vse ročno, vam po pravici povem, da je bilo to zelo težko in hudo delo, poleg tega pa močan ropot, ki je marsikaterega delavca dodobra izmučil. V tistih časih smo dnevno izdelali po sto in tudi po več kos na dan in te kose so bile kvalitetne kose, saj je bila že takrat tradicija tovarne kos v Slovenj Gradcu stara preko 230 let. No, potem smo s časoma repače na vodni pogon zamenjali na električni pogon, kar je delo znatno izboljšalo, le vročina in ropot pa sta še vedno ostala. Sicer pa kljub temu so bili takrat lepi časi.«

Ivan Vrečar nam je vedel veliko povedati iz časov, ko so še izdelovali kose. Pred leti so to proizvodnjo opustili in je bila storjena velika škoda, ne samo za tovarno temveč za delavce, ki so izgubili delo. Pa tudi povpraševanje za slovenjegraškimi kosami še ni šlo v pozabo.

Ivan Vrečar pa je tovarni, v kateri je našel svojo prvo zaposlitev, še danes zvest. Kot obratovodja kovačnice skrbi, da v kovačnici še naprej nemoteno teče delo. Svoj prosti čas, da ne pozabi na svoje kovaške veščine, rad izkuje raznovrstni svečnik ali lesteneč. Izred-

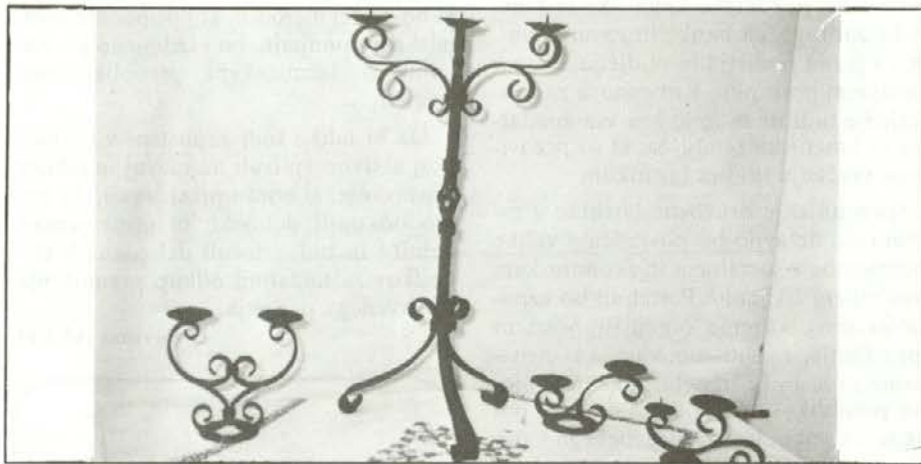
no dober strokovnjak je za izdelavo držal za butelke, umetno kovane kljuge za vhodna vrata, razno poljedelsko orodje, ki na kmetih še danes pride prav. Da je Ivan pravi mojster svojega poklica, pa je pokazal tudi s tem, ko je za nekdanjo kasarno Bukovje v Dravogradu skoval lep umetniški ključ, tega pa so predali na slovesnosti v Bukovju, ko je teritorialna obramba prevzela prostore v svojo last.

»Poklic, katerega si človek izbere, mora opravljati z veseljem in ljubeznijo, drugače je ves trud zaman,« pravi Ivan Vrečar in dodaja: »Če mi bodo dopuščale moči in zdravje, bom še rad izdeloval kovaške umetnije, katere sem vzljubil. Vračajo se časi, ko ljudje radi segajo po umetno kovanih kovaških izdelkih. Lepo je pogledati na mizo, ki jo krasi lepo skovani svečnik ali pa na strop kjer visi lep lesteneč. Mislim, da tudi na te umetnine ne smemo pozabiti . . .«

F. JURAC

Ivan Vrečar: »Ljudje vse bolj cenijo kovane umetnine . . .«

Takšnih in podobnih svečnikov je Ivan izdelal že veliko

USTANOVNI ZBOR DRUŠTVA PODEŽELSKE MLADINE PREVALJE

V soboto, 19. 12. 1992 so se mladi s podeželja občine Ravne na Koroškem zbrali pri kmetu PEČNIKU na Šentanelu z namenom, da ustanovijo društvo podeželske mladine. In so ga tudi! 50 mladih se je po predstavitvi pravil društva in programa društva podeželske mladine za leto 1993 soglasno odločilo, da se društvo podeželske mladine Prevalje ustanovi. Glavni namen ustanovitve pa je ponovna oživitev kulturnega in družabnega življenja na podeželju. Če na kratko povzamemo program, le-ta zajema naslednje konkretne aktivnosti:

- povezovanje mladih na podeželju — družabna srečanja, športna srečanja, prireditve;
- skrb za ohranjanje kulturne krajine in urejenega podeželja, ki bo prijazno do ljudi;
- ohranjanje in ponovno oživitev starih običajev in šeg;
- sodelovanje z drugimi društvi na nivoju zavoda, republike ter tujine;
- strokovno izobraževanje mladih v kmetijstvu (tečaji, seminarji);
- varstvo pri delu na kmetijah;
- organiziranje strokovnih ekskurzij;
- sodelovanje pri organiziranju kmetijskih zadrug, mle-karn, klavnic, itd;
- sodelovanje s kmetijsko svetovalno službo;

Mladi so se strinjali z dejstvom, da bodo te naloge, ki so jih

zastavili, uresničene le, če jim bo znala prisluhniti širša družbena skupnost.

Na zboru so izvolili tudi predsedstvo in izvršni odbor društva podeželske mladine, katerega člani so mladi iz občine Ravne na Koroškem.

Med vabljenih gostov se je zboru udeležila le predsednica zveze slovenske podeželske mladine (ZSPM) gospodična Cvetka GOLIČNIK. Mladim je predstavila program dela ZSPM in jim povedala nekaj vzpodbudnih besed za nadaljnje delo. Seveda bo pomagala tudi finančno, če bo le program dela sprejemljiv. Na koncu se je g. Goličnikova v imenu vseh zahvalila svetovalni službi za pobudo in pomoč pri ustanovitvi društva in povedala, da lahko mladi na njeno pomoč in pomoč svetovalne službe računajo tudi v bodoče.

Ko je bil uradni del zaključen, so se mladi ob jedaci, pijači in glasbi veselili pozno v noč. Že to noč so bili vzpostavljeni prvi stiki med njimi in prepričana sem, da bo z ustanovitvijo društva takih in drugačnih priložnosti za srečanja še več.

S tem, ko bodo mladi organizirani v društvo, bodo svoje zahteve lažje vzpostavili in zadane naloge bodo tudi prej uresničene. To pa je tudi osnovni namen ustanovitve DRUŠTVA PODEŽELSKE MLADINE PREVALJE.

MLADI, ČE HOČETE LEPŠO PRIHODNOST, PRI-DRUŽITE SE JIM V ČIM VEČJEM ŠTEVILU.

Amalija CEKLIN

NAŠI JUBILANTI

Meseca februarja praznuje

20 let dela

Ivan ODERLAP, GO Črna

TUDI NA KOROŠKEM DRUŠTVO KMETIC

Valerija Prikeržnik

Konec lanskega leta so tudi v ravenski občini ustanovili društvo kmetic, svoje pododbore pa ima društvo še v Črni, Mežici, Prevaljah, na Ravnah na Koroškem in v Kotljah. Za predsednico društva kmetic so izvolili mlado gospodinjo Valerijo Prikeržnik.

»Ko smo kmetice ustanovile svoje društvo, smo sprejele tudi širok plan dela, ki ga bomo izvajale skozi vse leto. Ker je na kmetih pač pozimi največ časa, bomo v tem času izvedli vrsto predavanj. Seznanile se bomo z vzgojo okrasnega cvetja, predstavili bomo zdravilna zelišča tovarne KRKE s predavanjem na temo o revmatizmu. Pripravile bomo tečaj peke kruha in peciva, seznanile se bomo o pridelavi mleka in izvedle plavalni tečaj. V poletnih mesecih bomo imeli dve strokovni ekskurziji, sodelovale bomo na Turističnem tednu v Črni na Koroškem, na jesenskih srečanjih in na božično-novoletnem sejmu na Prevaljah. Odšle bomo tudi v Ptuj, kjer se bomo udeležile razstave dobrot slovenske kuhinje. Pripravile bomo tudi kulinarčno razstavo, na kateri bomo razstavile jedi, kakršne še danes kuhamo na naših kmetijah in kaj so nekoč kuhale naše babice.

F. J.

NEŽA GORENŠEK, roj. ZABEL

ČRNJAKINJA Z BRDINJ – 70 LET

V soboto in nedeljo, 23. in 24. januarja 1993 je pri Črnjaku na sončnih, hotuljskih Brdinjah praznovala 70 let, Črnjakova Neža, Neža Gorenšek, roj. Zabel.

Praznovala je v krogu svojih treh sinov, hčerke, snah, zeta, 8 vnukov, brata, sorodnikov, sosedov in prijateljev. Slavje je bilo domače, prijetno in veselo.

Z današnjo slavljenko Nežo se že dolgo pozna, še iz hotuljskih šolskih klopi. Govornik ji je povedal: »Že takrat, ko si hodila v šolo, si bila pridno, pošteno in prijazno dekle. Vsi smo te imeli radi. Spoštovali smo te in ubogali. Med nami ni bilo nikoli kakšnega spora ali česa drugega, kar bi bilo skalilo naše odnose. Zato se lahko zahvalimo tvoji modrosti, ki te je že kot otroka odlikovala in ločila od drugih otrok.«

Takšna si potem ostala vse svoje življenje, do današnjega dne, ko skupaj z nami, ki si nas povabila k sebi, praznuješ in se veseliš. Svoje življenje si darovala Črnjakovemu gruntu. Delala, trpela si na gruntu zase in za otroke. Vsa dela si opravljala: moška in ženska. Orala si s kravami, obdelovala polje in njive. Dela ni zmanjkalo. Čedalje več ga je bilo. Mož ti je kmalu umrl za posledicami krvave, druge svetovne vojne. Komaj si rodila hčerko in tri sinove, si ostala sama. Vse delo se je zgrnilo na tvoja ramena. V življenju ti je zelo prav prišlo, da si bila v šoli pridna učenka. Prav ti je prišla gospodinjska šola na Brezju-Pirkofu.

Pomagala pa ti je tudi tvoj prirojeni, neuničljivi, življenski optimizem. Zato si zdržala vse preizkušnje. Vzgojila si otroke v poštene občane, ki jih ljudje spoštujejo in radi imajo. Tvoji otroci ti tvojo materinsko skrb in ljubezen obilno vračajo. Globoko te spoštujejo in te radi imajo. Manica, Janez, Silvo in Peter, tri snah, zet in 8 vnukov, vsi so tvoji, te spoštujejo in ti želijo še dolgo, srečno življenje v svoji sredini.

Kljub boleznim srca in bolečem kolenu po-

Neža Gorenšek

magaš kolikor in kjer moreš, kuhaš, če je treba. Takšna si tudi v odnosu do svojih sosedov. Najboljša sosedka si daleč okoli.

4–5 let si že tudi bolniška sestra. Vzorno, s pravo sestrsko ljubeznijo skrbiš in neguješ svojo bolno sestro Kristino. Koliko truda in napora te vsak dan stane, veš le ti sama. Sestra ne vidi, je nepokretna. Hvala ti za to čudovito, nesebično skrb in dobroto.

Draga Neža! Kar sem povedal, je samo droben kamenček v velikem, bogatem mozaiku tvojega dela, tvoje skrbi in tvoje materinske ljubezni. Prepričani smo, da je tvoje življenje rodilo bogate sadove. Črnjakov grunt je doživel veliko spremembo, kjer je vse novo, lepo in moderno. Mirno, ponosno, se lahko ozreš na svoje otroke, nase in na prehojeno, 70 let dolgo pot. Iz vsega srca ti želimo še mnogo zdravih, srečnih let pri Črnjaku na sončnih Brdinjah, na gruntu, ki si mu darovala in posvetila svoje življenje.

Rok GORENŠEK

PRI LADINŠEKOVIH

Na levem bregu Drave je ob štajerski-koroški meji na strmem pobočju vsidrana manjša LADINŠEKOVA kmetija, kjer zelo skrbno gospodarijo. Zavedajo se, da kar pridelajo doma, le ni treba kupiti, čeprav je pridelava v takih bregih kar precej težavna, znajo pa pridelke tembolj ceniti, saj v teh kriznih časih, ko je zaslužek drugod vse manj zanesljiv, doma pridelana vsaka trohica še kako prav pride. Tisti, ki imajo ljubezen do zemlje in vse, kar je s pridelavo povezano, vedo, da je že od davnine človeku glavni cilj preživetje. In taki so že s skromnejšim domovanjem zadovoljni. Vedo, da se brez dela in hrane v še tako razkošni palači ne da pošteno živeti.

Mati Matilda, ki si je pred leti naložila sedmi križ, se spominja, da jim je med vojno leta 1942 v pozni jeseni pogorel skromni domek s skednjem vred in vsem imetjem. Oče, ki je bil povsem nepokreten je našel zatočišče pri kmetu Fucelnu, kjer je ta čas služila Matilda, njena mati pa se je najpogosteje vračala od sosedov na pogorišče vse dotlej, da so ji v

kleti uredili skromno bivališče. Zelo hudo je bilo v teh časih, a obdelovanja zemlje nismo opustili, počasi smo se začeli vračati na svoje skromno domovanje.

Babica Matilda še pove, da jo je po vojni zasnil Kozjekov Zepa, vojni invalid brez desnega očesa. Kot mlado dekle jo je precej motilo, a ker je bil priden za delo in znal marsikaj narediti, enako kot do nje pa je imel ljubezen do obdelovanja zemlje ji nikoli ni bilo žal, da ga je vzela. »Čeprav nimamo veliko lastne zemlje, sva fanta Slavka in Franca zgodaj začela navajati na kmečko delo in sta si morala hrano prislužiti kar sama. Ker smo imeli zemljo, nakaznic nismo dobili ne za obleko in obutev, kaj šele za živež.«

V času, ko so mladi množično zapuščali planinska domovanja je tudi Slavka in Franceta zamikalo, da bi zapustila to bregovje in si ustvarila dom kje v dolini, a ker Slavku trenutno ni uspelo najti pripravnega zemljišča, nedaleč od doma pa je bila speljana že ce-

(Nadaljevanje na 6. strani)

BABICI ŠTEFKI MELANŠEK ZA 70 LET

Vesela družba se je dne 5. 12. 1992 zbrala pri Cajgerju v Razboru, da bi praznovali 70 let moje babice Štefke.

Babico imam zelo rada, saj je dobra in ima nas vnuke zelo rada. Visok jubilej je dočakala, če ravno je bilo njeno življenje zelo težko. Pravila mi je, da je v bivši Jugoslaviji bila dekla in med drugo svetovno vojno je morala zapustiti starše in oditi visoko pod Uršljo goro, kjer je potem preživljala svoja mlada leta in pomagala partizanom. Po svobodi se je 1949 leta poročila in v zakonu rodila 6 otrok, ki so ji na stara leta v veselje. Sama pravi, da je zelo vesela, ko jo obiščejo hčerke in sinovi z vnuki, ker ima vse rada.

Mnoge funkcije, ki jih je opravljala, so ji ostale v lepem spominu. Posebno rada pove, kako je 1961 leta postavila organizacijo Rdečega križa v Razboru, saj je bila prva predsednica te organizacije. Še in še nam rada pripoveduje svoje doživljaje v teh letih.

Zelo rada poslušam, ko mi pripoveduje o svojem bogatem življenju.

Zato, draga babica, ti želimo in kličemo še na mnoga zdrava leta.

Hvaležna vnukinja

Vera HUDOBREZNIK

Dopisujte v glasilo

(Nadaljevanje s 5. strani)

sta iz doline, je sklenil, da ostane doma in se oklene rodne domačije.

Isto je storil tudi brat Franček ter si zgradil lep in udoben domek tik ob meji štajerske na lepi razgledni točki. Žal pa večkrat med lepe načrte padejo kaplje pelina. Že pa ko sta si Franček in Katica za silo zgradila domek, je žena Katica v prometni nezgodi izgubila življenje, Frančku je ostal sinček. Da bi vsaj delno zapolnila praznino po mami, gojita veliko, veliko rož.

Povrnimo se k Ladinšekovi družini, kjer mladi in starejši lepo v sožitju živijo v lepo obnovljenem domu, ki je zasidran v strm

breg. Od tod hodita Slavko in Jožica na delo v dolino, Dušan in Marjanca v šolo, dedek in babica pa varjeta v njihovi odsotnosti dom in živino ter opravita lažja opravila, ki jih še pri svojih letih zmoreta. Babica mi je zaupala, da pozimi rada prede, dedek pa popravi kakšno orodje. Ko se pri odhodu ozrem po okolici, opazim sledove številnih opuščeni kmetij, ki so nekoč dajale kruh številnim družinam v neokrnjenem okolju. Morda bi se brezposelnost močno zmanjšala, če bi znala naša nova slovenska oblast nakloniti zemljo tistim, ki bi jo z veseljem in ljubeznijo obdelovali in si pridelali kos kruha na zemlji, kjer jo sedaj zarašča praprotni in grmovje.

Ludvik MORI

Ladinškovci

NAGRADA ZA DOLGOLETNO DELO

Najlepše in najdražje darilo ob Novem letu 1993 sem dobila za dolgoletno delo v org. ZB in RK Razbor.

Ko si človek misli, da si pozabljen od vseh, ti iskrico v očeh prižge upanje, da le ni tako.

Tisti večer pred Silvestrom je nenadoma potrkalo na vrata in začudeno sem ugotovila, da je to naša Minka in predsednik RK Razbor Pavel Juvan, mlajši. Z veseljem smo si podali roke z željo, da bi v novem letu, ki prihaja k nam, živeli v slogi in v medsebojnem razumevanju. Tako lepo darilo sem dobila, da so mi solze stopile v oči in to za mojih 70 let plodnega dela na terenu v Razboru.

V mislih sem prehodila po križem in po čez razborske globače, kar sem dejansko tudi delala. Nobeno neurje me ni premagalo, ko sem opravljala delo po terenu. Kako se mi misli vračajo na te pridne kmečke ljudi, ki so me vedno prijazno sprejeli. Koliko dobrega sem bila deležna pri Pečolarjevi mami. Vsa zmrzla sem prišla do nje, a mi je

kmalu prinesla topel čaj, kar ne bom nikoli pozabila.

Sama sem nudila gostoljubje ljudem in jih obiskoval, a danes, ko sem tudi jaz na tem, da počasi ne bom mogla nikamor, mi drugi delajo veselje. Kako človek pogreša družbo, ko se začne ta nesrečna starost. Mladi se premalo zavedajo, da gredo počasi vsi za nami.

Koliko gorja bi bilo manj, če bi si bili vsak po svoje bližje in bi pomagali drug drugemu.

A kaj, ta čas, ko smo si bili složni, je že dolgo za nami. Vsak hiti za dobrinami in pozablja na druge. Hvala Bogu, da so nekateri še obdržali prijateljske vezi in to je lepo.

Našima organizacijama ZB in RK Razbor se lepo zahvaljujem za darilo in obisk. Z Minko sva kar celih 15 let delali skupaj. Predsednik RK je res mlad in poln energije, gre po stopinjah, ki sem jih sama začrtala. Vsem najlepša hvala in vso srečo v letu 1993 želi vaša Štefka.

Štefka MELANŠEK

POTOŠKA MIMA

Marija Potočnik: »Teško, toda lepo je življenje...«

»Ko sem bila otrok, so bili težki in hudi časi. Naši starši so bili strogi in nikamor nas niso pustili, zato zabav in razvedrila nismo poznali. Poznali smo le delo in zopet delo...« tako je nam jela pripovedovati 93-letna Marija Potočnik iz Pake nad Vitanjem. Domačini jo poznajo pod domačim imenom Potoška Mima. Še danes kljub visoki starosti rada opravlja kmečka dela, zlasti ji je všeč delo na njivi, na travniku, pa tudi v hlevu. Ko nam pripoveduje o svoji prehojeni življenjski poti, nam pove tudi to, da je bila njena življenjska pot vseskozi trda in težka.

»Enajst otrok nas je bilo pri hiši. Vsi smo imeli kaj delati. Življenje tu na Pohorju je bilo težko pa vendar tudi lepo. Lepo je bilo tudi ob večerih, ko so prišli v vas fantje in so prepevali. Danes takega petja ni več in škoda je, da so ga tako opustili. Ja veste pa saj tudi fantov ni več takih, da bi znali lepo zapeti...«

Ko smo Marijo povprašali zakaj se ni možila, pa nam je z nasmehom dejala, da do tega ni imela nikoli veselja in je raje kar samska ostala. »Veste fantov sem se pa kar nekam bala, nobenemu nisem zaupala svoje poštenosti, zato sem rajši ostala kar sama. Mama so me naučili dobro kuhati in sem velikokrat šla na razne kmečke gostije, kjer sem pomagala kuhati, velikokrat pa sem bila tudi za družičko na raznih kmečkih ohceti. To je bilo moje veselje. Če pa sem imela čas pa sem veliko molila in redno sem hodila v cerkev pa čeprav sem do cerkve imela več kot pol drugo uro hoda. Zgodaj sem vstajala, ker je pač rana ura zlata ura. Tako so pripovedovali tudi drugi.«

Zdaj na stara leta Marija Potočnik še rada odide na njivo ali travnik. Sama pravi, da ne ve, kako bo, ko ji bodo popolnoma opešale moči. Ob dolgih zimskih večerih rada vzame v roke časopis, da malo izve, kaj se vse dogaja po svetu. Preživela je dve svetovni vojni in tudi takrat, kot sama pravi, je bilo hudo. Takšna kakršna je Marija Potočnik še danes, ji želimo, da bi ostala še vrsto let.

F. Jurač

OSEMDESETO LETO ŽIVLJENJA MIRKA AREHA

V skromni hišici v bližini Šanclna v Starem trgu pri Slovenj Gradcu, kjer se je 8. novembra 1913 leta tudi rodil kot drugi otrok izmed devetih, živi skupaj s svojo ženo Martino, čvrst, postaven mož, Mirko Areh.

Svoje starosti, svojih let, na pogled sploh ne kaže. Človek bi mu prej prisodil šestdeset let kot osemdeset let, kolikor jih bo izpolnil letos jeseni. Mirko je prava koroška korenina. Kljub letom gre skoraj vsak dan s svojega hriba v mesto, v Slovenj Gradec, na katerega je od njegovega doma krasen razgled, posebno zvečer in ponoči, ko mesto razsvetlujejo neštete luči. Mirko Areh je kmečki sin, vajen dela še iz otroških let. Skoraj vse svoje aktivno življenje doma in v službi je preživel s konji, kot voznik. Vojsko je služil v Varaždinu in Bečeju. Aprila, leta 1941, ko je Nemčija napadla Jugoslavijo, je bil kot vojak v Šentpetru pri Dravogradu. Bil je v znameniti enoti, ki se je s štirimi topovi dokaj uspešno tri dni upirala Nemcem in jih zadrževala v njihovem zmagovitem pohodu. Njihovi topovi so grmeli v ponedeljek, torek in sredo. To dobro vem sam, ker sem jih slišal na lastna ušesa. Po vrnitvi iz vojske se je Mirko že leta 1941 povezal z NOB. 9. novembra 1941 so ga Nemci zaprli. Zaprt je bil v Mariboru, Ptuj, Borlu in taborišču Mauthausen. Kot taboriščnik je bil poslan na delo pri graditvi ljubljanskega predora. Spoznal pa je tudi sloviti »kamnolom« smrti, Wienergraben pri Mauthausnu, odkoder je le malokdo prišel cel. Zaradi pomanjkanja dokazov so ga oktobra 1943 poslali nazaj v Maribor in izpustili domov. Moral pa se je vsak dan javiti policiji. Leta 1944 se je poročil in že po enem tednu odšel v partizane.

Komandant Šercerjeve brigade Mičo mu je

dejal: »Ker si bil v Mauthausnu zaradi izčrpanosti nisi sposoben za dolge pohode in borbo.« Poslal ga je na tere Sele—Raduše. Oskrboval je Pavčkovo bolnišnico s hrano in zdravili do osvoboditve in konca vojne.

Po vojni se je zaposlil v Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec leta 1948. Vozil je s konjsko vprego les. Štirinajstkrat je šel po kupljene konje v Zagreb in jih vodil v Slovenj Gradec na gozdno gospodarstvo. Po 24 letih dela pri gozdnem gospodarstvu se je leta 1974 upokojil.

»Imam tri sinove, ki imajo vsak svojo vilo blizu mene, jaz pa s svojo ženko čakam v moji skromni hišici, da pride moja ura. Kaj hočemo, sem pač na čakanju za nedoločen čas, tako kot je sedaj nova moda,« mi je smeje dejal Mirko in dodal: »Napiši tudi, da me je moja žena Martina zvesto podpirala v dobrem in slabem vseh 49 let, kakor dolgo že živa skupaj kot mož in žena.«

Sinovi so bili štirje, žal je eden umrl. 9 dnukov že ima, ki ga imajo radi, prav tako snahe.

Doma je 2 ha zemlje. Mirko pa je star voznik. S konji je preživel več kot 40 let svojega življenja, od tega na gozdnem gospodarstvu 24 let. Sam pravi: »Vse življenje sem bil ljubitelj in gojitelj konj, nikoli mučitelj!«

To mu rad verjamem, kajti prepričan sem, da ga bodo konji, če bo kdaj umrl, odpeljali po zadnji, najdaljši poti.

Našemu Mirku Arehu prav prisrčno, po domače, želimo še mnogo zdravih, veselih in srečnih let življenja, skupaj s svojo ljubljeno Martino, sinovi, snahami, vnuki in sosedi, na prijaznem hribčku nad Starim trgom.

Še na mnoga, mnoga leta, dragi Mirko!

Rok GORENŠEK

Mirko AREH, 80-letni ljubitelj konj

MATERI V DOMU OSTARELIH!

Minili so novoletni prazniki, ko si začudeno strmel v nezane oblike okrog sebe in nisi mogla razumeti svoje pomembnosti v tisti beli postelji, v kateri se počutiš kot naplavina na progu upadle reke. Vem, da si bila začudena, toda to se dogaja v domovih in zavodih vsako leto. Tebi že tretjič! V prazničnih dneh pridejo med vas predstavniki raznih društev z voščili, darili in lepimi željami, ki pa se ne izpolnijo. Prejmeš darila, ki jih ne potrebuješ. Z njimi ti napolnimo predal, katerega ne more doseči, saj v njem plesnijo slaščice in sokovi, ki jih ne smeš užiti. Za nas, ki smo zdravi, je pomembno, da vas v teh prazničnih dneh obiščemo, obdarimo in s tem izpolnimo svojo obveznost do onemoglih, postaranih in bolnih. Za vas kljub voščilom in lepim željam ni praznikov, ne Novega leta, kot ni nedelje in ne delavni-ka. Je le ena sama sivina, ki ni ne noč in ne dan.

Sedaj, ko se je v dom vrnil prejšnji mir, so tvoje oči zopet uprte le v vrata, skozi

katera bo vstopil nekdo tvojih. Besede so nepotrebne, pogled pove vse. Vnetje tvojih oči je povzročilo sonce, ki sije skozi nezastirano okno. Mokrega vzglavnika, katerega je s čajem polila sicer pazljiva strežnica, še niso utegnili zamenjati! Bodo že, pa saj ne bo dolgo suh, ko bom odšel bo spet moker, a tudi tokrat ne zaradi čaja! Toda verjamem ti, saj vem, da me ne boš prizadela. Sedaj, ko že težko govoriš, se pogovarjava brez besed. Tolažba iz tvojih ust, da bo že kako, me bolj prizadene kot pa grenak očitek, da si take usode nisi zaslužila. Ko ti dvignem utrujeno glavo in obrišem potno čelo, mi drget tvojega telesa pove vse. Vem, da so ti misli pohitele tja na tvojo klop ob hiši, s katere odpada omet, tja pod cvetočo breskev, ki jo obletavajo čebele, okrog tebe pa se igrajo otroci iz sosesčine, kot so se ne dolgo tega tvoji vnuki. Mama, vem, da so to le prebliški v tvojih mislih in zadnje neizpolnjene želje, vem tudi, da bi ti na mojem mestu žrtvovala mnogo več, kot sem pripravljen

žrtvovati jaz, vem pa tudi, da mi boš to ravnanje odpustila, kakor bom tudi jaz oprostil svojim otrokom, ko se bom znašel na tvoji poti. To spoznanje naj bo moja kazen, čeprav bom našel za svoje ravnanje še toliko opravičil. To je cena, ki jo plačuje materinska ljubezen do svojih otrok, ki pa je ne vračajo, ampak jo hranijo za svoje potomce. Za slovo se mi poskušaj nasmejniti, kajti lažje bom spet prišel. Vem, kaj občutiš, ko gledaš bolnice v sedanjih posteljah, iz katerih so jih v teh letih že toliko odnesli in čakaš, da bodo tudi tvojo posteljo obdali s platnom, ki ne bo dovoljeval pogleda na ohlajajoče se telo, ker je že našlo svoj mir.

Ko te v prazničnih dneh zapuščam, ti ob slovesu nikoli ne izrekam lažnih želja o srečnih dnevih polnih zdravja, ker teh dni zate že dolgo več ni. Odhajam le z nemo prošnjo v srcu, da vztrajaš v svojem boju za življenje, ki tega imena ni vredno, saj se tako boriš tudi zame. Zavedam se, da se bo v trenutku, ko bo tvoj boj končan, začela moja starost. Starost je pa lahko lepa le, če jo zdrav preživljaš v svojem okolju, med svojimi stvarmi in svojimi ljudmi.

MARJAN ČUJEŠ

V SPOMIN EMICI ROTOVNIK SLANIKARJEVI MAMI 1933—1992

tem vse lažje. Nikoli in z nikomer se ni prepirala, ostala je globoko povezana s sestrami, ki so se vedno rade vračale pod domačo streho. Troje hčera je vzgajala tako, kot je bila vzgojena sama in sadovi njene ljubezni so se radi pohvalili, da je njihove mame ena sama dobrotka. Kako so bila dekleta vesela, ko so zjutraj vstala in jih je v kuhinji sprejel vonj po sveže pečencem kruhu, ki ga je skrbna mati zamesila že ob štirih zjutraj. Vedno znova in znova jim je s svojimi dejanji kazala pot, po kateri naj stopajo v življenje. Kot je imela rada hčere, je imela pozneje rada tudi vnuke, ki jo bodo zato, ker je bila zanje res prava babica, še kako pogrešali. Delovna in skrbna je bila v močno oporo tudi možu Slavku, s katerim bi lahko v času, ko so otroci pri kruhu, domačija pa urejena, končno lahkotneje zadihala. Pa ji je sreča vse prehitro obrnila hrbet. Bolezen, ki ji je nekaj jeseni kazala znake, da bi čez leto zbledeli, jo je minulo zimo napadla z vso močjo. Po februarški težki operaciji v ljubljanski bolnišnici se je čez leto nekoliko opomogla, vendar je bolezen z vso zahrbtnostjo vrtala naprej. Ko se je 4. novembra znašla v slovenjegraški bolnišnici, je zaman hlepela po trenutku, ko bo lahko vsaj z očmi še enkrat objela svoj domači košček sveta.

V ponedeljek je izčrpano telo podleglo udarcem bolezni in Emica se je prva izmed sedmero sester pogreznila v temo. Kot dobro, skrbno, skromno in delovno ženo, ki je mnogo prerano izgubila najpomembnejšo bitko v življenju bomo tako ohranili v trajnem in lepem spominu.

MK

FRANC RAPUC 1914—1993

za delo, tako da je malemu Francu ostalo malo časa za otroške igre. Tudi šole tu zgoraj v planini ni bilo! S štirinajstimi leti je moral v gozd na delo, že prej pa na planino, kjer so pripravljali krmo za živino.

V četrtek 14. 1. 1993 smo se na šentiljskem pokopališču poslovili od Franca Rapuca, dolgoletnega sodelavca, staroste našega kolektiva v pokopju.

Franca Rapuca je poznala ožja in širša okolica, posebej pa zaposleni na Gozdni upravi Mislinja, kot človeka širokega srca, vedre in odprte duše in človeka dobre volje. Njegovo veliko srce se je pokazalo povsod in vsakokrat, ko so bili ljudje v težavah in stiski ter iskali njegovo pomoč. Rad jim je pomagal, ne da bi za to zahteval vračilo. Posebej so mu za to hvaležni sosedje, sodelavci, prijatelji in graditelji hiš in poslopij, saj je vsem rad prišel pomagat. Vesel je bil dobro opravljenega dela, podkrepjenega z dobro voljo. Te dobre volje mu v življenju nikoli ni manjkalo. Znal jo je s pridom uporabljati in spravljati ljudi v dobro voljo in to z besedo in pesmijo.

To dobro voljo je znal obdržati vse do konca življenja, pa tudi takrat, ko ga je bolezen že načeno. Vse te dobre lastnosti si je pridobil v naravi, saj je vse življenje preživel v njej in delu v gozdu.

Njegova življenjska pot se je začela sredi pohorskih gozdov 24. februarja 1914 leta v Križnem jarku, kjer se stekata reka Mislinja in Glazuta potok. Tu na Pikanajevem je živel njegova družina. Oče Karl je bil poznan gozdni delavec, mati Barbara pa je skrbel za gospodinjstvo. Da je oče Karl lahko preživljal družino, so morali vsi prijati

Leta 1939 ko se je poročil, je odšel z doma na Sovičevo. Z ženo Antonijo, ki je bila skrbna gospodinja, sta imela 2 otroke, sina Franca, ki je imel očetovo ime in hčerko Miro.

Zaposlil se je bližje novemu domu v Tovarni lepence. Ko pa je bila tovarna leta 1942 požgana, je odšel k zaviračem na gozdno železnico za prevoz lesa. Na tem delovnem mestu je ostal vse do leta 1958, ko je bila gozdna železnica zaradi dotrajnosti in nove tehnologije ukinjena, zamenjala jo je moderna cesta.

Gozdna železnica je bila v tistem času edina prometna žila za preskrbovanje, ki je dajala tudi utrip življenju v Mislinjskem jarku. S tem utripom pa je bilo povezano celotno njegovo življenje.

Do redne upokojitve leta 1969 je vzorno opravljal še različna dela pri odpremi lesa. Medtem se je preselil v Mislinjo, najprej na Lopanovo, leta 1964 pa na Zgornjo Mislinjo, kjer se je ustabil.

Tukaj je bil zadovoljen in vesel, skupno z ženo sta spravila otroka do lastnega kruha, tako da posebnih skrbi ni bilo. Le bolezen je bila tista, ki je vedno bolj pritiskala v hišo in kalila mir in zadovoljstvo. Da je bila nesreča še večja, mu je lani nenadoma umrla žena. Izgubo je težko preboleval, zato pa je bolezen hitreje napredovala in ga v tork v bolnici dokončno premagala.

Ivan LEKŠE

AMALIJI GRABNER V SLOVO

Spomladi leta 1944 je bil mobiliziran v Tomšičevo brigado. V partizanih je močno zbolel in se je v jeseni 1944 vrnil domov na zdravljenje.

12. januarja 1993 se je zavedno poslovila od nas gospa Amalija Grabner iz Črne na Koroškem. Rojena je bila 8. julija 1906 v Jedlovcu v Zgornjem Javorju.

V družini Potočnik je bilo 13 otrok, Amalija je bila osma po vrsti.

Ko je bila stara 9 let, ji je umrla mati Marija. Oče Alojz Potočnik se je ponovno poročil h kmetu Lukežu.

Amalija je ostala pri očetu, pri Lukežu, do 23. leta starosti, nato se je poročila h kmetu Hlivniku, z mladim gospodarjem Martinom Srebretom. V treh letih sta se njima rodila dva sinova, pri porodu je eden umrl, ostal pa je sin Pavel, ki danes kmetuje na Hlivnikovi domačiji. Tudi tu Amalija ni imela sreče, saj ji je mož Martin Srebre umrl po treh letih zaradi neozdravljive boleznijetike.

Leta 1936 se je Amalija ponovno poročila z Rudolfom Grabnerjem. V tem zakonu je imela dve hčerki Malko in Pepco. Mož Rudolf je leta 1940 moral k vojakom, med povratkom domov so ga ujeli Nemci in moral je v ujetništvo v Nemčijo. Tu je bil v ujetništvu 2 leti in slednjic je le prišel domov k družini.

Zaradi izdajstva so Nemci obkolili hišo pri Hlivniku in ujeli bolanega Rudolfa. Odpeljali so ga v neznanu, odkoder se ni nikdar več vrnil domov. Mati Amalija je z otroci sama gospodarila na Hlivnikovi domačiji, dokler se sin Pavel ni vrnil domov od vojakov.

Hčerka Malka se je poročila z gozdnim delavcem Jožetom Vončino. V Črni sta si zgradila hišo. Nato sta mater Amalijo zaradi boleznij in starosti vzela k sebi. Nudila sta ji vso oskrbo in hrano celih 20 let.

Mati Amalija se je zelo dobro počutila pri hčerki Malki in zetu Jožetu Vončini. V lanskem letu je mati Amalija padla in si zlomila desno nogo v kolku. Morala je v bolnico v Slovenj Gradec, kjer je bila šest tednov. V tem času se ji je stanje tako poslabšalo, da ni mogla domov. Bivala je v domu starostnikov v Črnečah.

V domu starostnikov v Črnečah je Malka umrla 12. januarja 1993. Po njeni želji so jo pokopali k prvemu možu k sveti Magdaleni v Javorju.

Ignac ZDOVC

EDVARD POBERŽNIK 1943—1992

nos! V traktorski nesreči je izgubil roko, vendar ni klonil, delal je naprej, pridna žena pa mu je vedno stala ob strani.

Devetinštirideset let je šele pollette življenja. Vendar življenje ne vpraša, samo večkrat se kruto igra. Moč, ljubezen, pridnost bo ostajala v tvojih, ki bodo nadaljevali tvoje delo s spominom nate v srcih. Imeli so pridnega očeta, dobrega moža in čuječega soseda, ki je vsakemu pomagal.

Ostajaj Edo v nas, v bratih, v tvoji 89 let stari mami, ki ji srce krvavi ob izgubi sina. Hvala za vse, kar si komerkoli dal, hvala za tvoj nasmeš, prijaznost in prijateljstvo!

Viktor LEVOVNIK

HINKU LAZNIKU V SPOMIN

Žal, usoda je ponovno odločila po svoje in ugasnilo je Hinkovo življenje in mu pretrgalo želje in načrte, ki jih je nosil v sebi. Smrt je povzročila globoko žalost in nezacejeno rano njegovi ženi in otrokom, tega pa še danes ne morejo dojeti tudi njegovi sorodniki, sosedji, prijatelji in sodelavci. A smrt, ta neusmiljena grabiteljica človeških življenj, se za vse to, žal, ne zmeni, ampak z lovišča ovije žrtev v svoj koščeni prijem, za katerim ostanejo bolečine solze in gorje.

Če smrt prekine življenjsko pot mladega človeka, kot je bil naš Hinko, pa velja povedati misel znanega slovenskega poeta, ki pravi: »VSI BODO DOSEGLI SVOJ CILJ, LE JAZ GA NE BOM DOSEGEL, OGNJA PREPOLN, POLN SIL, NEIZRABLJEN K POKOJU BOM LEGEL.«

Jože KREHV

Te skromne vrstice naj bodo zapisane v spomin Hinku Lazniku, ki je svojo življenjsko pot končal 4. februarja 1992.

Pokojni Hinko je bil rojen 28. avgusta 1958. Njegove vrline so bile zlasti poštenost in marljivost in to mu je gotovo pripomoglo, da je končal šolo za ključavničarja in kasneje poklicno šofersko šolo.

Ustvaril si je družino in zanjo uredil prijeten dom.

Leta 1988 se je zaposlil v Mesnini otiški vrh, kjer mu je bilo zaupano delo šoferja tovornjaka za prevoz živine. Malo je kmetij po naših koroških hribovskih in višinskih poteh, ki jih Hinko ni obiskal in prevzel odgovornost za prevoz nevarnega tovora.

*Zakaj si nam morala umreti.
Ko s teboj je bilo tako lepo živeti.
Smrt te vzela je iznenada,
a v naših srcih, ljuba mama, boš ostala.*

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in boleči izgubi naše drage žene, mame, babice hčerke in sestre

EMICE ROTOVNIK
p. d. SLANIKARJEVE MAME
iz Završ 94

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se ji prišli pokloniti in jo spremljali na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje in sveče. Hvala vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali. Še posebej hvala sorodnikom in sosedom Mrakovim, Svečevim, Zupančevim, Rotovnikovim ter družinam Legner in Gornje Marotovim in Mojci Križovnik, hvala osebju internega oddelka bolnišnice Slovenj Gradec, dr. Plešivčnikovi za lajšanje bolečin, hvala šentvidskim pevcem za zapete žalostinke, župniku g. Francu Gornjaku za lepo opravljen pogrebni obred in govornikoma gospodu Marjanu Križaju in Poldiju Mraku.

Iskrena hvala sodelavcem Pekarne Slovenj Gradec, Name Slovenj Gradec in Zage Mislinja.

Njeni žalujoci: mož Slavko, hčerke Sonja, Marijana in Stanka z družinami, mama Frančiška ter sestre Fanika, Micka, Ivanka, Vikica, Milka in Sabina z družinami.

ZAHVALA

Ob boleči in vse prerani smrti našega dragega moža, očeta in dedija

ALOJZA PAVLIČA
iz Spodnjega Doliča

se vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje najlepše zahvaljujemo.

Hvala vsem sosedom, ki so nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih. Hvala pevcem za zapete žalostinke, govorniku za poslovilne besede ter g. župniku Francu Gornjaku za pogrebni obred.

Žalujoci: žena Genovefa, otroci Alojz, Anton, Jože in Franc z družinami

NE VERJAME

Mož vstane, pogleda pred vhodom na termometer, zakuri, skuha kavo in jo prinese ženi na posteljo: »Danes je pa zares hladno, draga ženkica,« reče. »Minus šestnajst je.«

»Minus šestnajst?« se žena začudi in pokuka izpod odeje. »Meni se pa sploh ne zdi tako hladno.«

MATEMATIKA

— Le zakaj ni med našimi političnimi funkcionarji več mladih, saj je prihodnost vendar njihova in bi o marsikaterem zakonu odločali bolj premišljeno? Marsikateri poslanec v državnem zboru pa jih ima že čez šestdeset.«

— Veš, se pa spleča. Republiški poslanci imajo namreč pogreb na državne stroške.«

Andrej Šertel

Mica Šlandrova

Bilo je leto 1944. Zima je pritiskala, mraz je bil, da skoraj nisi mogel nikamor.

Takrat so ubogi partizani iskali zavetje pri dobrih ljudeh. Mnogokrat so njihove enote krožile tu okrog Uršlje gore. Ena najpomembnejših točk je bila Vernarca pri Staremu, kamor so prinesli ranjeno Mico Šlandrovo. Najprej so jo nesli v Stablovc, nato pa k Zapečniku, pd. »Pri treh rožah« in od tam so jo ponoči prinesli na Vernarco. Tam je bila dolgo časa, da se je pozdravila. Vendar se potem tu ni več počutila dobro. V Malem vrhu, to je čisto pod Uršljo goro, so ji uredili bivališče.

Imela je svojega kurirja Filipa Glasenčnika, ki je skrbel za njeno varnost. Zima je pritiskala vedno huje, treba je tople obutve in oblačil. Kje vse to dobiti, ko je bilo tako hudo za vse.

Tisto soboto pa se je Šiman odpravil od doma v Slovenj Gradec in si obul popolnoma nove škornje. Ej, kako so se svetile in bile tople.

Tam v Karštech pa so bili vsi premraženi terenci in videli so, da je Šiman tople oblečen in obut.

Sklenili so, da te škornje dobijo. Zakaj le bi jih nosil Šiman, ko je doma na toplem, oni pa zmrzujejo.

Že takoj drugi večer je prišel ponje kurir Kristil. Seveda smo vsi spali, a močno trkanje nas je prebudilo. Šiman je bil takoj buden. Kurir Kristil je zahteval škornje, pa mu je takoj ponudil ene, a niso bile prave. Zahteval je druge in povedal, kakšni so. Šiman pa je trdil, da pač nima drugih, tedaj je kurir zahteval: »Daj škornje ali pa greš z nami.« Seveda je potem rajši dal škornje, kakor da bi šel zmrzovat h partizanom.

Še danes, kadar se srečava s Kristilnom, se spomnim tega dogodka.

Štefka Melanšek

ZAHVALA
Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedka in tasta

JUSTINA TISNIKARJA
iz Mislinje

se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje, sveče in za svete maše ter nam izrazili sožalje.

Posebna zahvala zdravstvenemu osebju Zdravstvenega doma Mislinja in internega oddelka slovenjegraške bolnišnice za zdravniško pomoč in nego. Iskrena zahvala žagi Mislinjca, pihalnemu orkestru Slovenj Gradec, govorniku Marjanu Križaju za poslovilne besede, šentiljskim pevcem za odpeto žalostinko. Hvala tudi carinarnici, Interevropi, Computers in A banki Velenje ter g. župniku Tinetu Tajniku za pogrebni obred.

Hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami.

Žaljuoč: njegovi najdražji

S poti po Šentanelu

Nekako sredi lanskega leta me je brat Slavko povabil, da naj ga obiščem, da bomo šli tudi pogledat, kako živijo Šentanevčani. Vesela sem bila povabila, obenem pa so se mi misli poglobile v preteklost.

Dolgo je že tega, kar sem bila v Šentanelu, saj tam so skoraj povsod prijazni in družabni ljudje. V Šentanelu sem imela tudi sorodnike, od katerih jih je že veliko umrlo. Prvič, ko sem šla v tiste hribe, sva šli s sestro Cilko na ohcet, kamor naju je povabila sestrična, ki je šla po poroki na avstrijsko Koroško, kjer je imel dom njen zenin. Še danes se živo spominjam, kako lep juljski dan je bil. 10. julija je bila na Strojni v cerkvi sv. Urha lepa nedelja, tam je bila omenjena poroka. Zjutraj smo se povabljeni svatje pripeljali s prvim vlakom do Prevalj. Tam so nas ljudje veselo pozdravljali, obenem pa tudi strašili.

Moram pripomniti, da je bilo to med vojno leta 43.

Zares lep dan boste danes imeli, ampak tako mlada dekleta, kot ste danes tukaj med svati, je stvar zelo tvegana, kajti preko noči bodo prišli na obisk tudi partizani. Čeprav nas je malo le skrbelo, bati se je bilo le tega, če bodo prišli partizani, da ne bi prišli na kontrolo tudi okupatorski vojaki, — potem bi se res vse slabo končalo. Upali smo, da bo morda le vse v redu, kakor je navsezadnje, hvala Bogu, tudi bilo. Takrat se svatje nismo vozili v avtomobilih, kot se vozijo danes. Šli smo iz Prevalj v Strojno peš. Tisti lep dan in peš pot na Strojno, mi je še danes v lepem spominu. Torej — vse je bilo lepo in v redu.

Ko je bila ura polnoč proč, je med svati završalo: »Partizani so med nami«. Iskala sem

med ljudmi — svati tuje obraze, pa tudi našela sem jih že nekaj, ko se pojavi pred menoj fant, visok, plavalas, se mi prikloni za ples. Ko sva plesala nekaj časa se ustavi in reče: »Dekle, ali veš s kom plešeš?« »Kako naj bi vedela, s kom plešem, če vas danes prvič vidim,« sem dejala. »Dekle sedaj plešeš z Lisjakom.« »In še kako? Saj ima vsak človek ime, in priimek?« »Stane!« »In še kako?« sem ponovila, saj sem ugotovila, da je Lisjak njegovo partizansko ime.

Nasmehnil se je in rekel, da mi bo to prišel povedat na dom. »Saj vendar ne veste, kje sem doma,« sem rekla. »Dekle, vem vse, kar mi je treba. Starešina mi je dal jamstvo in karakteristiko vseh, ki so me zanimale.« »In kakšno ste dobili o meni?« »V redu, sicer ne bi sedaj plesala!«

Zelo veseli in razpoloženi smo bili vse do jutra. Takrat so partizani odšli na svoja pota. Ta Stane me nikoli ni prišel obiskat — žal je padel v boju na Dolenjskem. To mi je povedala moja prijateljica Misi Časl, partizanka, doma iz Prevalj.

Takšno je bilo moje prvo doživetje s poti po Šentanelu. Še dvakrat sem pozneje bila v Šentanelu. Na ohceti, bilo je super. Lani smo šli z družino brata Slavka, pa tudi sestra Ivanka je šla z nami. Tudi lani je bilo vreme čudovito, ko smo se peljali v Šentanel. Zelo sem bila presenečena, kako se je vse spremenilo. Super! Najprej smo se peljali na Brinjevo goro. Tam je kapelica, ali mini cerkvičica sv. Kozme in Damijana. Pred dvema letoma so jo zelo lepo prenovili, pri tem je pomagal tudi brat Slavko, za kar je dobil tudi priznanje. Obiskali smo tudi pokopališče in farno cerkev v Šentanelu. Vse je lepo urejeno.

V Šentanelu so lepe kmetije, posebno še tiste, ki so preurejene za kmečki turizem. Veliko je lepih hiš, veliko pa jih še urejajo.

In rož, koliko jih imajo posajenih vsepovsod, in cvetlične grmičke, vse je lepo oskrbovano.

Bili smo pri Marinu, Rifelnu in Plodru. Povsod so z gosti zelo prijazni, solidno postrežejo, posebno še pri Plodru.

Če mi bo zdravje dopuščalo, bom na Šentanel še šla, pa tudi drugim priporočam.

Tako sem opisala moje spomine s poti po Šentanelu. Vzhičena sem bila, da se je ta naša koroška gorska vasica tako lepo uredila. Lepo oskrbovane imajo tudi ceste, ponekod imajo tudi asfalt.

Veronika Plešej

ZAHVALA
Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

IVANA BELIŠA
iz Slovenj Gradca

se iskreno zahvalujemo vsem bratom, sestri in ostalim sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, darovali cvetje, sveče in nam ustno ali pisno izrazili sožalje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala zdravstvenemu osebju slovenjegraške bolnišnice, ki so pokojniku lajšali bolečine in dr. Bitencu iz Kliničnega centra Ljubljana. Posebna zahvala pa velja vsem tistim zdravnikom in medicinskim sestram za skrbno zdravljenje na domu. Prav lepa hvala tudi vsem tistim invalidskim aktivom in ostalim organizacijam, ki so darovali cvetje in sveče, govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu, gospodu župniku iz Slovenj Gradca za opravljeni pogrebni obred, Pihalnemu orkestru Slovenj Gradec ter gasilcem TUS-UTEKSA za spremstvo v tako mnogo prezgodnji poslednji dom.

Žaljuoč: žena Anka in sin Ivo z Emo

Resnica o puščavniku Valentinu

Avtorica članka o puščavniku Štefka Melanšek v januarski številki piše, da je puščavnik umrl leta 1931. Pripomnil bi, da smo ga še takratni fantje obiskovali v Hudi luknji še leta 1938. Umrli naj bi okoli leta 1940. Srečanje z njim sem opisal v Viharniku št. 7 julija 1989. leta. Kdor še hrani to številko, si lahko to prebere.

Jože KRAJNC

Prispevke pošljite na uredništvo

Plešivške drče samevajo

Letošnja suha in razmeroma hladna zima je kot nalašč za ročno spravilo lesa iz gozda. Včasih ni bilo gozdne mehanizacije, traktorjev in raznih žičnic. Na voljo smo imeli samo par konjskih vpreg, drugo pa smo opravili vse ročno. Skoro ves poletni posekani les, z malo izjemami, je čakal na ugodno zimo in primerno vreme za ročno spravilo. Ko je prišla vegetacija in se je pričelo drevje lupiti, smo pričeli podirati in sekati na »suš«, kot smo temu rekli, to je, da smo puščali podrti, okleščena in olupljena drevesa cela, da so se do jeseni čimbolj posušila.

Smrekovo lublje smo morali tudi spraviti, zložiti v skladovnice ter dobro pokriti, da se je posušilo za prevoz. To je bilo garaško delo, ker je bilo treba lubje vlačiti včasih tudi po par sto metrov daleč do gozdne poti, kamor so lahko prišle konjske vprege.

Ko smo v jeseni s sečnjo končali, in podrti debela razrezali in skrojili, smo takoj pričeli pripravljati že dobro osušeni les za spravilo. Zvlačili smo ga s cepini ročno skupaj v takoi-menovane »redovce«, to je v vrste, in ga po celem sečišču usmerili proti glavni spravljalni drči, tako da so se hlodi dotikali eden drugega in smo lahko, tudi če je zapadel sneg, našli vsak najmanjši komadič lesa.

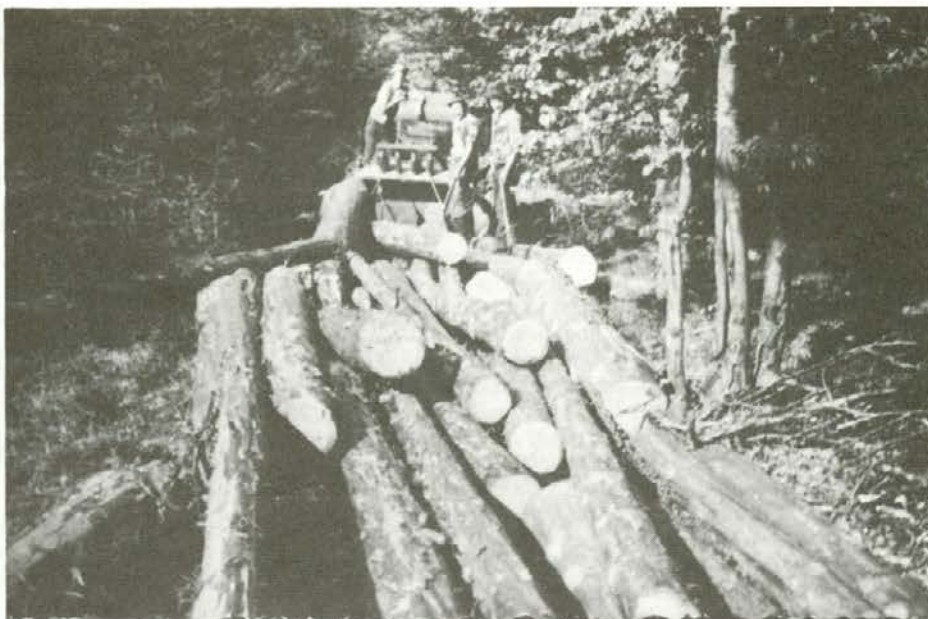
Ročno spravilo lesa je bilo težko in naporno delo, ki je zahtevalo dosti ročne spretnosti in znanja. Treba je bilo zavarovati ob drči stoječe drevje pred udarci mimodrscekih hlo-dov ter varovati samo hlovovino pred prevelikim lomom. Bilo je treba dobro pregledati in oceniti spravljalni teren. Če je bil teren strm, se je spravljal samo po zemlji, če pa prepo-ložen pa smo morali podlagati po drči les, da je bila drsnost lesa večja, in da je prišel hlo-d s pravo hitrostjo na zbirno mesto.

Kot sem že omenil, je bilo težko in zahtevno, pa vendar zanimivo gozdno delo in od njega je bila v veliki meri odvisna kakovost na skladišče pripeljanega lesa.

V Plešivških gozdovih so še danes sledovi par glavnih gozdnih drč, po katerih so šle včasih skoraj vse, čez leto posekane lesne mase do gozdnih poti ali prevlak. To bo bile drče: »pri roki«, »V malih jamah« »na Kalu« in pa »Potoška drča«, ki je bila tudi najdaljša spravljalna relacija in se že po vojni ni več uporabljala. To je bil podaljšek drče z vrha Kope na Potoške drče, potem pa po najstrmejšem delu drče mimo Potočnika na Smolško ravno. To je bila baje že za tiste čase najdaljša in najzahtevnejša spravljalna relacija. Spominjam se pripovedovanj naših starejših »holcarjev«, ki so še pomagali pri tem spravljalni, da je prišlo na cilj samo približno ena tretjina nepoškodovanega lesa.

Morda bi bilo zanimivo enkrat opisati celoten potek takega ročnega spravila, izdelavo drče iz lesa, to smo imenovali tudi »lojta«, opozorilne klice med spuščanjem lesa ter orodje in oprema delavcev.

To zanimivo in naporno gozdno delo že tudi tone v pozabo. Nekateri ga poznajo samo še iz pripovedovanja svojih očetov ali starej-

Traktor »timberjack« naložen, z voznikom Tonetom Pačnikom in pomočnikoma Mirkom Horvatom in Marjanom Triplatom — Foto: Rudi Rebernik

ših še živčeh gozdnih delavcev. Plešivške drče pa, kjer so včasih v jesenskih in zimskih mesecih od zore do mraka odmevali klici »holcarjev«, bobnela drveča debela in hlodi, danes samevajo. Samo tu pa tam nas kak izruvan štor ali skala spominja, da je tu nekaj potekalo delo, da so se ljudje potili v boju za obstoj in kruh za sebe in svoje družine.

Kako se je življenje in delo v gozdu spremenilo, lahko vidimo iz objavljenih slik, kjer na istih drčah traktor »Timberjack« z lahko-to vleče maso lesa, katero bi morala s trudom skupina treh ali štirih delavcev spravljalati ročno celi dan.

Rudi Rebernik.

Traktor »timberjack« v Plešivcu na drči v malih jamah v odd. 21 z edinim voznikom, ki ga je obvladal; t. j. Tone Pačnik-Mivc — Foto: Rudi Rebernik

Glasilu VIHARNIK izdaja delovna organizacija Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec. Urednica: Ida ROBNIK, lektorica: Majda KLEMENŠEK, tehnični urednik: Bruno ŽNIDERŠIČ.
Naklada: 3500 izvodov.
Tisk: GZP MARIBORSKI TISK Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1993.

Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 se šteje Viharnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje petodstotni davek od prometa proizvodov.

UVENELA LJUBEZEN

Marsikateri človek ima s svojim življenjem najboljše name-
ne. Napravi si nekakšen načrt za življenje, kako bo živel, skrbel
zase, za družino, služil Bogu, tako tudi svojemu bližnjemu kakor
tudi ne pozabil trpečega človeka. Takšen načrt si je tudi zamiš-
ljala Slavica in v tistem, v svojem dekliškem srcu hrepenela po
sosedovem Zoranu, s katerim sta že od nekdanja rada menjavala
pogleda drug drugemu. In skrivala je globoko v svojem srcu to
skrivnost. Tako je bilo tudi tisto predpustno nedeljo, ko je že po-
zen mrak legal na vas in izpil vse barve tega dne. Tiho je stopala
po ozki gazi, ki je vodila skozi gozd k sosedovi hiši, kamor je bila
namenjena. Namen njenega obiska pri sosedovih je bil ta, da se
bosta z Ančko dogovorila, kdaj pojmeta skupaj v mesto po nakupih,
saj se Ančka namerava o pustu poročiti, pa jo je povabila za
ožjo družico! Kako je Ančka srečna! Ima že izbranega fanta, s
katerim bo stopala skozi nadaljnje življenje. Čudno je to naše ži-
vljenje, je razmišljala: »Sedaj si še sam, ko pa se poročiš, nikoli
več.« Malo jo je zaskalelo v srcu, ko je pomislila na ta trenutek,
vendar človek vse življenje ne more biti sam. Mogoče je res pretr-
da ta beseda. In tako nekoč pride čas in dan, ko moraš reči:
»Poslej nikoli več.« Globoka žalost ji je legla na dušo, in si je re-
kla: »Res, vsak dan se izteka v nepovratnost. Le kam vse drvi?«
Spomnila se je besed pokojnega očeta, ki ji je vedno pravil te be-
sede: »Če želiš biti srečen, išči zgodnja, rana jutra«, pa je še do-
dal: »Oj, jutra spominjajo na jasno mladost, kako si bila kras-
na!« V takšnem sanjarjenju ji je nekdo rahlo položil roko na ra-
mo. Zdrznila se je in tudi močno prestrašila, obrnila se je in pred
seboj zagledala Zoranov obraz. »No, kaj pa ti tukaj?« je izdavi-
la. Zoran ji močneje stisne roko in reče: »O, ti presneti deklič,
vsa si bleđa. Kaj sem tako strašen videti?« »Ne, nikakor ne, le
prestrašil si me, ti grdaviš«, in se mu je ljubko nasmehnila. »Greš
k Ančki?« ji je ponagajal. »Ja, klicala me je, ker greva skupaj v
mesto po nakupih.« »Tudi sam sem tja namenjen, da se bomo
malo pogovorili z njenim bratom Ivekcom, kako bo s šranganjem.
Saj veš, da je treba veliko priprav.«

In, kar nato je dodal: »Kaj ti Slavica, kdaj boš pa ti belo
oblečena nevestica?« »Eh, kaj«, je odgovorila. »Komu sem pa
jaz všeč? Saj veš, naša mala kmetija se ne more kosati z velikimi
kmetijami tu okoli, bom pač ostala samska.« »No, no tako ljub-
ko dekle, pa take črne misli; to se ti pa ne poda. Če nihče drug
ne misli na tebe, naj bom jaz edini, ki te imam že dolgo zapisano
v srcu.« »Kaj se mi lažeš«, mu je odgovorila in njen stisk roke, je
Zoranu potrdil, da v srcu drugače misli. Za trenutek sta oba ob-
stala na gozdni poti, ki je vodila do sosedu. »Slavica, ti ne veš,
da govorim resno. Rad bi, da bi nekoč bila pri naši hiši ta mla-
da!« »Govoriš resnico?« je vprašala Slavica. »Če želiš, prise-
žem.« In tiho je naslonila svojo glavo na njegovo ramo, a on je
pa poiskal njene ustnice in prvič v sojem življenju je vsa drgetajo-
ča občutila moške roke, kako so jo objemale. Med tem si je mi-
slila, le kaj bi sedaj rekla mati, če bi to videla. Verjetno bi jo po-
šteno oštela. Tudi mi mladi imamo svoja pota. Zoran je ves drgetal
od strasti, gledal je naokoli, kje si bi mogel potešiti svojo
strast. In zamislil si je gozdarsko hišico, kjer so gozdarji in lovci
večkrat v nočeh čakali, kdaj se bo pojavila tatinska lisica ali pa
zapel divji petelin.

»Veš kaj, Slavica«, ji je predlagal. »Stopiva v našo lovsko
utico in tam se bova lažje pomenila kaj več. Ni treba, da naju
kdo tukaj zaloti. Saj veš kakšne strupene jezike imajo ljudje.«
»Se me sramuješ«, mu je odgovorila Slavica. »Ne bodi smešna,
rad bi bil s teboj sam!«

»Vidiš, počasi se že mrači in strah me bo, ko se bom vrača-
la.« »Nič te ne bo, saj bom jaz s teboj!« Počasi sta namenila ko-
rak proti gozdarski ali lovski utici, ki je bila mala, vendar dobro
vgrajena, da ni bilo v njej mraza. Zoran je odklenil vrata, vstopi-
la sta. V majhni sobici je Slavica zagledala mizo, dva stola in
kavč, na katerem so počivali lovci, ko so čakali divjad. Za seboj
je Zoran zaklenil vrata in sedla sta na kavč. »Oh, kako te lju-
bim! Kako sem srečen, da ti prvič v življenju smem to izreči.«
»Tudi jaz tebe Zoran, že dolgo nosim v srcu, tudi jaz te ljubim!«
In krepko mu je ovila roki okrog vrtu, med tem objemom sta oba
nekako legla na kavč. Slavica se niti ni zavedala, kdaj je Zoran
segel pod njeno krilo in jo pričel ljubkovati ter je ves drgetal.
»Ne, Zoran!« je zaječala Slavica, »za to je še prezgodaj.« »Če

me imaš res rada, kot praviš, se mi moraš vdati, drugače ne ver-
jamem, da me res ljubiš.« Ves je sopel, ko jo je slekel in Slavica
je začutila močno bolečino in tako je odplavala njena nedolž-
nost. Ko je potešil svoje strasti, je Zoran prigovarjal, da je čas,
da gresta k sosedu. »Sedaj se ti tako mudi, ko si dobil svoje,«
mu je odgovorila. »Ne Slavica, poglej tema nastaja in pozna bo-
va, ali ne?« Med tem jo je poljubljal in še enkrat potešil svojo
strast. Tudi ona ga je ovila okrog vratu in tako sta se v tihi noči
dva človeka združila v eno srečo!

Pri sosedovih je bil Zoran glasen, Slavica pa je bila nekam
tiha, plašna, nekaj jo je pričelo skrbeti. Kaj, če . . . ?

Ančka pa jo je spravila v dobro voljo: »No poglej! Tudi vid-
va sta par za zakonski jarem. Kaj pa čakata?« Slavko pa je od-
govoril: »Ne bo dolgo, ko bomo tudi pri nas ukali. Ali ne, Slavi-
ca?« Zardela je v lice in se nekam kislo nasmehnila želeč, da bi
bila le resnica. Pri sosedu sta se mudila kako uro in pol ter se
vračala nazaj domov. Med potjo jo je objemal, obljubljal zakon,
češ, da bo se to nedeljo z očetom oglasil zaradi ženitve. Slavica
je vsa srečna rekla: »Kako sem srečna,« ter mu roke ovila okrog
vratu in ga divje poljubljala. »Ti norica, še zadušila me boš, tako
si močna,« ji je Zoran ponagajal. »Ne boj se, ves si od nocoj moj
in od nobene druge, da veš,« mu je požugala. »Da samo tvoj
sem, tako je, sreča moja!«

Doma so jo spraševali, kako je bilo pri sosedu. Dolgo se je
tam mudila. Rekla je, da je bil tam tudi Zoran, da so se fantje
pomenkovali glede šranganja. »A tisti Zoran, ki se druži z našo
učiteljico Majo.« Nek pritisk je čutila v srcu, da se je morala pri-
jeti za stol, da ni padla. »Kaj pa je«, je vprašala mati. »Nekako
bleđa se mi zdiš?« Brat pa je ponagajal: »Menda ji ja ni Zoran
kaj vsipičil?« »Tiho bodi! Kaj pa govoriš«, mu je Slavica zažuga-
la. »Za koga me pa imaš?« »Nič ne mislim hudo,« ji je brat od-
govoril: »Le Zorana poznam.«

Povečerali so in šli spat. Bridko je zaihtela, ko je bila v svo-
ji kamrici. »Tako je torej z njim. Da je takšen lažnivec, ne verja-
mem. Kaj, če me brat samo skuša?« A noč ji ni dala spanca, pre-
metavala se je po postelji, hude misli so jo napadale vso noč, da
se je prebujala vsa znojna.

Pustna nedelja se je bližala, z njo pa tudi ohcet. Zbirali so
se sosedje, se smejali, prinašali Ančki darila, fantje pa so se do-
bro pripravljali za šranganje in med njimi je bil najbolj glasen Zo-
ran. Dajal je razne ukaze, da je prišlo skorja do pretepa. Slavičin
brat mu je zabrusil, naj drži bolj jezik, ker se še bosta nekaj po-
menila. »No, kar povej!« se je pred njim razkoračil Zoran. »Le
počakaj vsaj nekaj časa, bo že prišel čas.«

In verjetno bi se huda kri razplamtela v pretep, če ne bi dru-
gi fantje posegli vmes rekoč: »Pametna bodita! Kaj pa počenja-
ta? Vaju ni sram?« Gostija je bila vesela, godci so tako igrali, da
so se okna tresla. Zoran se je vrtel z eno ter drugo, tudi Slavico
je precej vrtel. Gledal je njene oči in si mislil, da bo tudi nocoj po-
tešil svojo strast, a ona ga je zavrnila. Ko ji je predlagal majhen
sprehod, češ, da je soparno, pa mu je odgovorila: »Se ne bojiš,
da bi Maja to zvedela?« Malo je prebledel in takoj rekel: »No,
kako pa prideš do neke Maje?« »Ne taji, Zoran! Vem, da da se
tudi sestaja z učiteljico Majo.« »Ne bodi norica! Kdo ti je pa to
povedal?« Vse se zve. Ko sta odplesala, ga je naenkrat zmanjka-
lo in nihče ni vedel, kdaj je odšel. Slavici pa je neka čudna slut-
nja narekovala, da se to ne bo dobro končalo. Čez štirinajst dni
se jo je lotevala vrtoglavost, neka omotica. Šla je k zdravniku in
ta je ugotovil, da je noseča. Torej je bila tista večerna pot za njo
usodna za vse življenje! Čas pa je tekal naprej. Mati je opazila
spremembo, jo trdo prijela, da ji je vse priznala, kaj se je tisto
predpustno nedeljo zvečer z njo godilo. »Nič ne maraj, Slavica!«
jo je tolažila mati. »Bolje je, da imaš nezakonskega otroka, kot
pa tistega vetrnjaka Zorana. Veš govori, da je tudi Maja z
njim noseča. In on pa je odšel na delo v Nemčijo.« Zajokala je,
se oklenila materine rame: »Da sem bila tako slepa!« je izdavila
in še enkrat bridko zajokala. Rodila je fantka čez mesec, Maja
pa deklico. Tudi ob istem času, saj sta bili obe hkrati v bolnici na
porodu. Nista se smele grdo gledati, saj sta obe bile prevarani.

Obema pa se je v srcih obudila tista naša pesem: Sinoči je
pela kot slavček ljubo, zakaj pa je danes tak solzno oko?

Dekleta, vam bom še izrekel: »Le bodite previdne v pustnem
času, ker marsikatera doživi, kar sta doživele Slavica in Maja.«

Viktor Levovnik

POHOD NA STROJNO ALI IGRA NASPROTIJ

Lanski pohod na Strojno mi je ostal v spominu kot pohod z obilico snega in razigranosti na snegu, ki je poživila sončen, a mrzel zimski dan.

Letošnjemu pohodu pa je nenadna otoplitev dala pridih pomladi, čeprav smo koledarsko še globoko v zimi.

Lokacija mojega doma mi daje pač to prednost, da enkrat letno počakam prijatelje RPD Dolg pot Dravograd — kar doma ali točneje, ob cesti Sv. Križ-Jakobova tabla ali še dalje — Strojna.

Zapodimo se torej po bližnici do Urkove lipe, veličastne lepote, častitljive starosti mimo Bazovnikove kmetije po ledeni cesti do Bukovnice, kjer spomladi v brezovih krošnjah žvrgolijo ptiči, da človeku obstane noga in samo posluša in posluša, ampak o petju sedaj še ni govora, zato samo obudim spomin na lepe trenutke iz preteklih let, pa naprej do Jakobove table, ki s svojim gozdnim bogastvom nudi zavetje srnam, drobnim perjadi, prostrani pašniki, ki so nahranili ogromno govedo pa sedaj samevajo in čakajo na novo sezono in novo življenje. Sedaj se končno lahko ozremo naokoli in pogled roma od prostrane in zasnežene Pece, preko Olševe,

Motiv s poti — Foto: Matevž Čarf

Raduhe, Uršlje ter h domačijam ob vznožju naštetih gora, ki so še vse v snegu. Kakšen kontrast — si rečem, tukaj skoraj pomlad, tako kopno in toplo, nasproti mene pa prava zima in hlad. Obžalujem, da nisem pesnica narave, saj bi ti prizori še bolj zaživel skozi pesem. Spomnim se Jesenina, ki je bil mojster rimanih prizorov iz prirode, ki sem jih nekoč ponavljala še in še, posebno pesem o psici ali o brezah, topolih...

Do Strojne se cesta še kar vleče, posebno ker je blatna in mokra. Kar naenkrat pa smo pred njo, pred Strojno, z njeno cerkvijo, šolo, Blažem Mavrelom in ljudmi pred cerkvijo, za

katere ne vem, ali so od maše ali še gredo.

Tam se razdelimo na »Prevaljčane« in »Ravenčane« odvisno torej, po kateri poti jo bomo mahnili, potem pa še pot navzdol do Reke grabna in kar nas najbolj razveseli: cve-toči regrat, verjeti ali ne in droben plav cve-tek, ki je čisto skremžen. Morda je pomoto-ma pribodel na sonce, misleč, da je že tisto pravo, vse poživljajoče. Draga je dobila ideje tudi o prazni avtomobilski školjki ob robu gozda in s smehom smo zaključili prelep nedeljski pohod.

Milena CIGLER

ŽELJE — HREPENENJE

Po mestu ugašajo luči, noč počasi izginja. V mislih sem s teboj, ki me čakaš. Namenjena sem na tvoj vrh, kot že tolikokrat. Gledam te, danes si drugačna. Skrta si v jutranji megli, pa kljub temu tako skrivnostna, tako lepa. Vsakokrat, ko te obiščem, te doživljam drugače, kot nekaj enkratnega in neponovljivega. Tvoja lepota vedno bolj odseva v meni. Bolj ko se s koraki oddaljujem od mestnega hrupa, bolj razmišljam, kdaj sem te vzljubila. Je res moja ljubezen do tebe začela pronicati v dušo kot drobne kapljice, ki si utirajo pot na zemlji, da se neke spet združijo in privrejo na dan z vso močjo? Ko stopam po tvojih stezicah nikakor ne morem prezreti tvojega prelepega živopisanega cvetja, njegovih vonjav. Zaznavam šum tvojih mogočnih smrek, ki se tod že stoletja bojujejo za svoj obstoj. Bolj ko se vzpenjam po strmini navzgor, bolj se krepijo moja neprebujena ali prezaspana čustva, segajo vame in me bogatijo. Odpravljajo nejevoljo z mojega srca, odstranjujejo bolečino mojega telesa. Največja sreča me obdaja, ko se bližam tvojemu vrhu. Takrat imam občutek, da sem dosegla vse, po čemu sem hrepnela, in po čemer so mi uhajale že-

lje. Tvoja nebesna modrina in milina, tvoja čistost...

Skratka, vse se mi zdi nekaj, kar prebujajo najtršo okorelost, kar je vredno mojega hrepnenja. Moja notranjost se napolni s skrivnostno tišino. Z radostjo v srcu te zapuščam, Uršlja gora, in se vračam v dolino močna in pokončna. Toliko energije čutim v sebi, da sem se ponovno pripravljena spoprijeti s težavami.

V srcu pa te ponesem domov v spominu, ki pa se proti večeru zopet spremeni v hrepnenje. Iz globine srca slišim tvoj klic po ponovnem srečanju s teboj...

Branimira MIRKAC

CESTA

»Pridite h kosilu!« kličeš,
ko se z otroci igram ob hiši.

»Pridite h kosilu!« kličeš,
ko točim z dekleti med pred hišo.

»Pridite h kosilu!« kličeš,
ko kopljem s hčerami krompir za hišo.

»Pridi h kosilu!« kličeš,
ko odpiram pisma na vežni mizi.

Oh, ta cesta od hiše...

Andrej Šertel

KAKO JE JOZA ISKAL ZAKLAD IN KLICAL HUDIČA

Resnična prigoda iz krajev pod Peco

V gori so iskali nahajališča rude. To je dajalo kruh večini družin, zaposlenih na tem območju. Nekaj pa je bilo kmetij. Posamične kmetije so od časa do časa prodajali rudniku, njihovi lastniki in sinovi pa so se zaposlili kot rudarji ali v gozdu. Kupljene kmetije je potem izkoriščal rudnik, saj je že takrat imel tri žage venecijanke. Te so razrezovale hlodovino za potrebe kmetij in za dograditev stanovanj za rudarje: gradnjo samskih domov in blokov. Jamski les in tudi rezani les pa so uporabljali za vzdrževanje rovov.

V časih, ko so iskali rudo v gori in je bila bolj redka, so jo v vrečah s samni vozili v dolino in naprej v topilnico. Ker pa se to ni več splačalo, so vse iskanje v gori opustili. Kasneje so ugotovili, da se rudno bogastvo nahaja bolj ob vznožju gore in so tam res našli ogromna nahajališča tega sivega zlata.

Če dolgo ješ iz ene skleda in nič ne dodajaš, je ta skleda enkrat tudi prazna. Tako je tudi z rudnikom, iz katerega zdaj pobirajo le še drobtine.

A obrnimo se k ljudem in njihovim dogodivščinam v zvezi z iskanjem in kopanjem rude v gori. O tem mi je rad pripovedoval oče, ki je doživel 92 let — po izročilu svojega očeta, mojega dedija in še pradedija...

Nekako sredi gore so iskali to reč, ki jo zahteva napredek. Ob tem pa je ugasnilo tudi kako človeško življenje. Bili so različni ljudje iz vseh koncev in krajev. Nekateri niso verovali niti v boga ne v hudiča. V neki nesreči je zgubil življenje iskalec rude, ki so mu odrezali glavo, nato pa z njo kegljali.

Nekoč so knapi sedeli v jami in malicali. Med njimi je bil tudi Urban, ki je bil gluh. Nenadoma je slišal strašen buč, da se je zgrozil in vsem povedal, kaj sliši.

»Bežimo, bežimo, nekaj strašnega prihaja!«

Vsi so se mu smejali, češ kaj neki sliši gluhi Urban, se mu je pač v možganih nekaj premaknilo. Urban je bežal iz rova in se še pravi čas rešil, ostale pa je v rovu zasula zemlja. Kraju, kjer se je to zgodilo, še zdaj pravijo Na peskih. Tudi prek gore, na 2000 m višine so iskali rudo. Tam izvira studenec. Če se napiješ tiste vode, te zgrabi taka lakota, da moraš takoj imeti kaj za pod zob.

Zdaj pa še h kopanju rude po letu 1872, ko so odkrili bogate zaloge in se je pod nemško in angleško firmo začelo na veliko kopati.

Med knapi — bilo jih je veliko — je bil neki Joza, bolj ko ne samotarski mož. Verjel je v vraže, posebej pa v zaklade, ki so nekje zakopani. Z njim je živel nečak Lukec, kakšnih dvanajst let star. Z vsemi žavbami namazan fantič. Njemu je Joza vse verjel. Joza je imel neke stare bukve. Pravi je, da je koloman, se hvalil, da lahko copra in z njimi priključ hudiča.

Ožbi, rudar, ki je bil določen za merjenje vode v pritokih v dolino, je imel merilno napravo v starem mlinu, prav pri Jozlovi bajti. Pozneje so v njem naredili bider, napravo, ki je dovajala vodo kmetiji, 200 m višje od mlina, nad mlinom pa so Jozlu naredili zasilno stanovanje.

Ožbi se je pogosto oglašil pri Jozlu in ta mu je pripovedoval, da je nekje zakopal šac (zaklad), o katerem govori tudi Lukec, pa tudi koloman tako kaže. Da mu je Lukec pokazal, kje naj koplje, je moral dedi ustreči nje-

govim željam. Lukec je zvečer nastavljal taler, rekoč da bi rad sladkarije pa to in ono. Trgovina ni bila daleč in ded mu je v vsem ustregel. Šele tedaj si je Lukec zmisli, kje naj bi bil šac. Pa sta šla... ded s krampom in lopato, Lukec zraven, da bo pokazal, kje naj koplje. Nekoč si je zmisli, da je zaklad v moji kleti pod gantnarji, kjer sem imel mošt. Komaj sem ga prepričal, da zaklada v moji kleti ni, da si Lukec izmišlja. Kopati po Lukčevem nasvetu pač nisem pustil. Z Lukcem pa sta še kar naprej iskala šac. Pozneje ga je Joza res našel — a bil je drugačen, kot si ga je predstavljali... Zdaj pa k Ožbeju. Bil je merilec vode v potokih, od koder je voda lahko pronicala v jamo in oteževala delo rudarjem. Približno na vsakih 500 m so bile merilne naprave, ena prav pri Jozlovi bajti. Ožbe se je pogosto oglašil pri Jozlu, da sta se kaj pomenila, pa mu je Joza pripovedoval kaj iz svoje domišljije in po Lukčevih zamislih. Ožbe je rad v zadnjem žepu svojega suknjiča nosil flaškon, tako za moč, pa tudi zaradi kolege Jozla. Nekoč sta ga imela ravno prav pod kapo, pa pravi Ožbe Jozlu: »Joza, veš kaj... zmeniva se, da pridem enkrat k tebi in mi priključ hudiča. Res bi ga rad videl!« Sežeta si v roko, da bo bolj držalo. Sicer mu je pa Ožbe toliko verjel kot v lanski sneg.

Ko je lepega dne Ožbe poluckal kakega pol flaškona svoje najljubše pijače — šnopsa — se je domislil, da bi šel k Jozlu. Rečeno, storjeno. Ožbe natakne svoje švarkle, ki jih je imel kar pri roki, in jo mahne k Jozlu, da mu iz svojega kolomona priključ peklenščka.

Pride k Jozlu — saj nista bila daleč — se pozdravita in Joza ugotovi: »Ožbe, danes si pa nekam rdeč v lica.«

»Veš kaj, danes sem pa prišel, da mi priključ hudiča, kot si mi obljubil. Prinesi tiste kolomone bukve in ga poklič. Rad bi videl, kako izgleda.«

V kaki zadregi je bil Joza, si lahko mislimo.

»Veš, Ožbe, to ne gre tako hitro. Malo boš moral počakati.«

»No, pa bom, če je tako!«

Kaj zdaj! Peklenščka mora poklicati, drugače jih bo dobil, saj je Ožbe velik in močan, da bi gore prestavljal in ne bi bilo dobro z njim češenj zobati.

Pa ga prešine: ženo bi našemil.

Bila je že stara, majcena in je že sama izgledala kot bavnav. Takrat je bila nekje zunaj. Joza ni imel veliko dela, da jo je našemil kot za pusta, rekoč, naj pride v kuhinjo po vseh štirih. Ožbe se je bo gotovo zbal in skočil skozi okno, ki je bilo nizko in je gledalo v hrib, kamor bo lahko zbežal. Moral je leči v posteljo, Joza pa je obračal neke stare bukve. Tedaj se škripajoče začnejo odpirati vrata in v kuhinjo se počasi privali našemljena spaka.

Ožbe, ravno prav rezen, da ga ni bilo nič strah, sname svoj švarkelj in ga zaluča v prikazen.

Uboga žena zavpije in začne klicati vse svetnike na pomoč...

Ožbe je Jozla pošteno prebotal.

Od takrat Joza ni več klical hudiča. Še vedno pa je iskal šac.

Ko je prišla vojna in so partizani požgali karavlo, da se v njej ne bi mogli namestiti nemški policisti, so tam zakopali tudi mine. Kljub opozorilom, da je bivša karavla minirana, je Joza šel iskat skrito bogastvo prav tja — pa ga je ubilo.

In Ožbe? Odšel je v partizane in dal življenje za svobodo svojih domačih krajev.

Rudi Mihev

POGLEJTE UGANITE IN POVEJTE

Vse kaže, da je bila zadnja uganka za vse reševalce pretežka. Do razpisanega roka v naše uredništvo nismo prejeli niti enega odgovora zato tudi dve lepi nagradi nismo podelili. Naj vam povemo, da so minometno mino, kakršno ste videli na sliki našli in izkopali v Mislinji in sicer 14. septembra 1991. leta pri novem otroškem vrtcu, ko so kopali jarek za telefonski kabel.

Danes vam zastavljamo novo nagradno vprašanje. Na sliki vidite štehanje, star koroški običaj, ki še ni šel v pozabo. Vaša naloga je, da ugotovite kraj in ob kakšni priložnosti je bilo to štehanje. Čakajo vas dve lepi nagradi, rešitve pa pošljite na Uredništvo VIHARNIKA, Gozdno gospodarstvo 62380 Slovenj Gradec, Vorančev trg.

RESNIČNI ŠALJIVI DOGODKI IZ MISLINJE

Pijanček Zepek je imel močno in hudo ženo. Kadar je prišel pijan domov, ga je natepla, ker je trpela pomanjkanje. Ko ga je neki večer hotela natepsti se je skrtil pod posteljo in se razhudil: »Kdo je pri naši hiši gospodar?«

Visoko v hribih si je Miha nabavil hladilno skrinjo in jo napolnil z mesom. Čez nekaj dni je meso začelo smrdeti. Poklical je servis. Ko je le ta vprašal, kje ima priključek na tok, je Miha odgovoril: »Ja električne napeljave še pa nimam.«

Jože KRAJNC

Krpež in trpež držita pol sveta, a vsak nosi svoj križ.

Kadar se tepejo velike ptice, takrat od malih perje leti.

Trn se že mlad koniči, da ne pozabi na starost bosti.

Jože KRAJNC

Delavci LES — Tovarne meril Slovenj Gradec so konec meseca januarja stavkali, ker zadnja dva meseca niso prejeli plač. Nekaj delavcev je svoj protest izrazilo z gladovno stavko. Naš posnetek je iz protestnega zborovanja na Glavnem trgu v Slovenj Gradcu — Foto: F. Jurač

OBVESTILO UPOKOJENKAM IN UPOKOJENCEM

KLUB UPOKOJENIH KOROŠKIH GOZDARJEV, pod vodstvom iniciativnega odbora vas vabi v svoje vrste., KLUB bo delal v sekcijah, ki bodo pokrivalo področja nekdanjih in kot kaže tudi sedanjih gozdnih uprav, torej

- Sekcija KLUBA KOROŠKIH GOZDARJEV na območju gozdne uprave Mislinja
  - Sekcija KLUBA KOROŠKIH GOZDARJEV na območju gozdne uprave Slovenj Gradec
  - Sekcija KLUBA KOROŠKIH GOZDARJEV na območju gozdne uprave Ravne
  - Sekcija KLUBA KOROŠKIH GOZDARJEV na območju gozdne uprave Črna
  - Sekcija KLUBA KOROŠKIH GOZDARJEV na območju gozdne uprave Radlje
  - Sekcija KLUBA KOROŠKIH GOZDARJEV na območju gozdne uprave Dravograd
  - Sekcija KLUBA KOROŠKIH GOZDARJEV vzporednih dejavnosti gozdarstva Slovenj Gradec (transport in servisi, gradnje, uprava)
- KLUB bo deloval pod pokroviteljstvom Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec, posamezne sekcije pa pod pokroviteljstvom področne gozdarske organizacije.

Če v članstvo KLUBA še niste pristopili, pa to želite, vas prosimo, da to storite s spodaj objavljeno pristopno izjavo. Pristopno izjavo pošljite na naslov: Gozdno gospodarstvo ZA KLUB UPOKOJENIH GOZDARJEV 62380 SLOVENJ GRADEC, Vorančev trg 1, najkasneje do konca meseca februarja 1993.

Za iniciativni odbor
Joža Šavc

PRISTOPNA IZJAVA

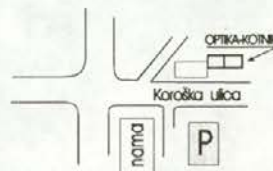
Podpisani-a _____ rojen _____

stalno bivališče _____
izjavljam, da prostovoljno pristopam v KLUB UPOKOJENIH KOROŠKIH GOZDARJEV in sicer v sekcijo KLUBA na področju gozdne uprave _____

Podpis

OPTIKA — FOTO KOTNIK

Slovenj Gradec
Tel.: (0602) 42 919

OPTIKA

- hitra in kvalitetna izdelava očal za korekcijo vida
- velika izbira okvirjev in prodaja očal za zaščito oči.

**25 LET STROKOVNOSTI,
25 LET V SLUŽBI VIDA**

FOTO

- razvijanje filmov in izdelava fotografij vseh velikosti
- prodaja filmov, baterij, albumov

NOVO ● NOVO ● NOVO

V optiki FOTO KOTNIK kupujete kvaliteto in strokovnost najceneje.

Brezplačno servisiramo očala za korekcijo vida.

kupon

**20% POPUST
ZA VSE OPTIČNE STORITVE**

Odprto od 3.30 do 12. ure in od 14. do 17.30. ure.

Dobro je, če moko stehamo predno zamesimo

Učiteljica Marija Prajner razlaga, kako se je pri peki kruha treba izogibati prepihu

Na Pušnikovi kmetiji v Dovžah so se gospodinje takole slikale ob sveže pečnem kruhu v spomin

Kmečke gospodinje so pekle kruh

Prijetno je dišalo po rženem, ajdovem, koruznem pa po zelenjavnem in ovsenem kruhu pa tudi po krofih, ko so jih kmečke žene in dekleta pekle v okviru enodnevnega tečaja, ki ga je vodila učiteljica Srednje živilske šole iz Maribora Marija Prajner. Kmetijska svetovalna služba Slovenj Gradec je v okviru rednega zimskega izobraževanja pripravila za vse kmečke žene in dekleta enodnevni tečaj peke kruha in peciva. V več krajih slovenjegraške občine so se zbrale gospodinje in dekleta, da bi skupno spoznavale, kako popestriti peko kruha, da bo kruh bolj dober in, da bo na mizi izgledal še lepši. Tako so gospodinje na tečaju spoznale, kaj lahko k peki kruha še dodajo, da bo vsem kar najbolj teknil. Na tečaju so tako pekli ržen, ajdov, koruzni, ovseni in pa želiščni kruh, mlečni kruh in pince, preste in krofe, skratka vse tisto kar na naših kmetijah že več ali manj pečejo ali pa to, kar so pekle naše babice. Na tečaju so gospodinje spoznavale tudi pletenje testa s čimer lahko še bolj popestrijo peko kruha, hkrati pa obogatijo zajtrk, kosilo ali pa večerjo. Takih in podobnih tečajev si kmečke gospodinje in dekleta v dolgih zimskih dneh še želijo, saj na njih pridobijo marsikaj koristnega in zanimivega. Podobni tečaji so bili tudi v drugih krajih na Koroškem.

F. Jurač

**DOPISUJTE
V GLASILO**